Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети ва Министрлар Советининг органи

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН ◆ 5 июль 1968 йил, жума ◆ № 155 (14.017). ◆ Баҳоси 2 тийин.

ҚИШЛОҚ ҚУРИЛИШИГА БАҒИШЛАНГАН БУТУНИТТИФОҚ КЕНГАШИ

МИНСК, 4 июль. (ТАСС мухбири). Қишлоқларни қайта қуриш тажрибаларини алмашиш юзасидан чақирилган Бутуниттифоқ кенгаш семинарининг қатнашчилари Белоруссия хўжаликлари бўйлаб қилган икки кунлик сафардан сўнг бугун яна Минскка ялпи мажлисга йиғилдилар. СССР қишлоқ хўжалик министри В. В. Мацкевич «Қурилишни концентрациялаш ва қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини ихтисослаштириш ҳисобига капитал маблағлардан фойдаланиш самарадорлигини ошириш тўғрисида» доклад қилди.

ЖАМОЛ АБДИЛ НОСИР МОСКВАГА КЕЛДИ

КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва Совет ҳукуматининг таклифига биноан, Бирлашган Араб Республикасининг Президенти ва Араб социалистик союзининг раиси Жамол Абдил Носир 4 июлда расмий визит билан Москвага келди.

Внуково аэродромида ҳурматли меҳмонни Л. И. Брежнев, А. Н. Косигин, К. Т. Мазуров, Н. В. Подгорний, Ю. В. Андропов, Б. Н. Пономарев ва бошқа расмий кишилар кутиб олдилар.

(ТАСС).

ВЕНГРИЯЛИК ДЎСТЛАР ВАТАНИГА ЖЎНАБ КЕТДИ

МОСКВА, 4 июль. (ТАСС мухбири). Венгрия Социалистик ишчи партияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари ўртоқ Янош Кадар бошчилигидаги Венгрия Халқ Республикасининг партия-ҳукумат делегацияси бугун Москвадан Ватанига жўнаб кетди. Делегация КПСС Марказий Комитети ва СССР ҳукумати таклифига биноан расмий дўстона визит билан мамлакатимизда меҳмон бўлиб турган эди.

Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитетининг XII пленуми тўғрисида ИНФОРМАЦИОН БИЛДИРИШ

4 июлда Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитетининг XII пленуми очилди.

Пленум «Ўзбекистон партия ташкилотларининг КПСС XXIII съезди қарорларини бажариш борасидаги ташкилий ва сиёсий ишларини кучайтириш тўғрисида» КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. РАШИДОВ докладини тинглади ва муҳокама қилди.

Докладни муҳокама қилишда Тошкент шаҳар партия комитетининг биринчи секретари С. Р. РАСУЛОВ, Фарғона область партия комитетининг биринчи секретари Ф. Ш. ШАМСИДДИНОВ, Тошкент область партия комитетининг биринчи секретари М. А. АБДУРАЗЗОҚОВ, Қорақалпоғистон область партия комитетининг биринчи секретари Қ. Қ. КАМОЛОВ, Булунғур район партия комитетининг биринчи секретари Х. РИЗАЕВ, Андижон область партия комитетининг биринчи секретари Б. Р. РАҲИМОВ, Сирдарё область партия комитетининг иккинчи секретари П. И. СОКОЛОВ, «Узбекуголь» комбинати юклаш-транспорт бошқармаси электровозининг машинисти А. МИРЗАРАҲИМОВ, Бухоро область партия комитетининг биринчи секретари Қ. МУРТАЗОЕВ, Самарқанд область партия комитетининг биринчи секретари С. Н. УСМОНОВ, «Правда Востока» газетасининг редактори В. А. АРХАНГЕЛЬСКИЙ, Сурхондарё область партия комитетининг биринчи секретари Н. М. МУРОДОВ, Наманган область партия комитетининг биринчи секретари А. А. ХУЖАЕВ, Ўзбекистон ССР халқ контроли комитетининг раиси М. Т. ТУРСУНОВ ўртоқлар қатнашдилар.

Пленум ишида КПСС Марказий Комитети ташкилий-партиявий ишлар бўлими мудирининг биринчи ўринбосари Н. А. ПЕТРОВИЧЕВ, КПСС Марказий Комитети қишлоқ хўжалик бўлимининг сектор мудири А. А. МАРГУНОВ ўртоқлар қатнашмоқда.

Пленум ўз ишини давом эттирмоқда.

ФАХРЛИ БУРЧ, ЮКСАК ИСТЕЪДОД

ЎҚИТУВЧИЛАРНИНГ БУТУНИТТИФОҚ СЪЕЗДИ

4 июлда ўқитувчиларнинг Бутуниттифоқ съезди ўз ишини давом эттирди Делегатлар «Ўрта умумий таълим мактабларининг аҳволи ва уларнинг ишини янада яхшилаш чоралари тўғрисида» СССР маориф министри М. А. Прокофьев қилган докладни муҳокама қилдилар.

Эрталабки мажлисда **Л. И. Брежнев, Г. И. Воронов, А. Н. Косигин, К. Т. Мазуров, А. Я. Пельше, Н. В. Подгорний, М. А. Суслов, А. Н. Шелепин, Ю. В. Андропов, В. В. Гришин, Д. Ф. Устинов, И. В. Капитонов, К. Ф. Катушев, Б. Н. Пономарев, М. С. Соломенцев** ўртоқлар қатнашдилар

Музокараларни Грузия ССР маориф министри **Т. В. Лашкарашвили** бошлаб берди У, республиканинг халқ маорифи соҳасида эришган ютуқлари тўғрисида гапириб ҳали ҳал қилинмаган проблемаларни ҳам тилга олди. Унинг фикрича, мактаблар янги ўқув программаси ва планларга ўтиши муносабати билан ўқитувчиларни қайта тайёрлашни тўғри ташкил қилиш энг муҳим ишдир Қайта тайёрлаш курсларидагина эмас, шу билан бирга педагогика институтларининг сиртқи бўлимларида ҳам малакани ошириш мумкин Министр ўқувчиларнинг билим сифатини ошириш учун республикада амалга оширилаётган чоралар тўғрисида гапириб ўтди.

Маориф, олий мактаб ва илмий муассасалар ходимлари касаба союзи Марказий Комитетининг раиси **Т. П. Янушковская** минбарга чиқади.

Совет мактаби олдида турган жиддий вазифалар, деб таъкидлади у, ўқитувчиларни ғоявий-сиёсий жиҳатдан тайёрлашга янада юксак талаблар қўяди. Маориф, олий мактаб ва илмий муассасалар ходимлари касаба союзи мана шу тайёрлашни кучайтиришни, ҳар бир муаллимда марксча-ленинча дунёқарашни, меҳнатга коммунистик муносабатда бўлишни тарбиялаб етиштиришни ўз бурчи деб билади.

Якутиядан келган ўқитувчи **Е. С. Оконешникова** Совет ҳокимиятининг 50 йили мобайнида Якутия қолоқ, феодал-патриархал чекка ўлкадан ривожланган социалистик республикага айланди, деди Якутиянинг 16 институти ва университетида мингга яқин илмий ходим ишламоқда. Якутия мактабларида жонажон ўлкани ўрганиш, ўқувчиларни совет халқининг революцион, жанговар ва меҳнат анъаналари руҳида тарбиялаш юзасидан мароқли ишлар қилинмоқда.

Киев областидаги Куйбишев номли колхоз правлениеси раиси **П. Л. Сиромаха** нутқини делегатлар қизиқиб тингладилар. У, ёш авлодни тарбиялашда колхоз жамоатчилиги мактабга қандай ёрдам бераётганлиги тўғрисида гапирди. Колхоз ўз маблағлари ҳисобига 560 ўринли ўрта мактаб биносини қуриб берди, тез орада 140 ўринли янги болалар боғчаси биноси эшикларини очади Колхоз кўмаги билан мактабда кабинетлар ва ўқув устахоналари жиҳозланди. Ўқувчилар колхоз ҳисобига овқатланадилар. Каникул даврида правление болаларни пионер лагерига юборади, улар учун жонажон мамлакат бўйлаб экскурсиялар уюштиради.

Ўқитувчилар — колхоз оиласининг ҳурматли аъзоларидир. Ҳурмат тахтасидаги илғор колхозчиларнинг портретлари ёнида энг яхши ўқитувчиларнинг портретларини ҳам кўриш мумкин. Педагоглар мукофотлар оладилар, соғломлаштириш муассасаларига йўлланмалар олиб турадилар. Мактабни битириб чиққанларнинг кўплари олий ва ўрта ўқув юртларида таълим олмоқда. Улар орасида колхоз стипендиатлари ҳам бор. Улар институтларни тамомлаганларидан кейин жонажон колхозларида ишлагани қайтиб келадилар. Ўқитувчилар ва колхоз мутахассисларининг ярмидан ортиғи, шу жумладан мен ҳам ўз мактабимизни битириб чиққан кишилармиз, деди П. Л. Сиромаха.

Съезд делегатлари ва меҳмонлар қизғин кутиб олган КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ **Л. И. Брежневга** сўз берилади. Зўр эътибор билан тингланган Л. И. Брежнев нутқи қарсаклар билан бир неча бор бўлиниб турди.

ЎРТОҚ Л. И. БРЕЖНЕВ НУТҚИ

Азиз ўртоқлар!

Ўқитувчиларнинг шу қадар кўп вакиллари қатнашган кенг Бутуниттифоқ съезди чақирилганлиги мамлакатимизнинг ижтимоий-сиёсий ва маданий ҳаётида катта воқеадир. Съездда совет зиёлиларининг шундай бир намояндалари тўпланганки, буларга ҳаммамиз учун энг қадрли бўлган иш—ёш авлодни — коммунистик жамиятни қурувчилар авлодини тарбиялаш иши ишониб топширилган.

Коммунистик партия Марказий Комитети ва Совет ҳукумати сизларни чин юракдан табриклайди ва съездингиз ишига муваффақиятлар тилайди.

Коммунистик партия ва Совет ҳукумати, бутун халқимиз мактабга, совет ўқитувчисига катта эътибор бермоқдалар. Маориф мамлакатимиз ҳаётининг бир қисмидир. Инсон билимларининг пойдевори, инсон дунёқарашининг асослари мактабнинг ўзида вужудга келади, инсоннинг характери шаклланади. Совет кишисининг қиёфасини белгилаб берувчи сифатларнинг ҳаммаси—унинг коммунистик онглилиги. меҳнатга муҳаббати, ватанпарварлиги, инсонпарварлиги интернационализм туйғулари — мактабнинг таъсири остида ва актив иштироки билан тарбияланади. Буни ҳеч бир муболағасиз айтиш мумкин.

Сизлар халқ маорифини янада ривожлантириш масалаларини муҳокама қилиш учун тўплангансиз. Бу — катта давлат ва жамоат аҳамиятига эга бўлган иш. СССР маориф министри ўртоқ Прокофьевнинг докладида, съезд делегатларининг нутқларида ҳозирги кунда мактабимиз қандай ҳаёт кечираётганлиги ва коммунистик қурилишнинг ҳозирги босқичи мактаб олдига қандай вазифалар қўяётганлиги айтиб ўтилди. Сизларнинг съездларингиз шу масалаларни муҳокама қилиб халқ маорифининг эллик йил ичидаги ривожланишини якунлаб бераётир, деса бўлади.

Совет ҳокимиятининг В. И. Ленин имзолаган биринчи декретлари орасида сулҳ тўғрисидаги, ер тўғрисидаги, заводлар ва банкларни национализация қилиш тўғрисидаги декретлар билан бир қаторда халқ маорифи тўғрисидаги, саводсизликни тугатиш ва умумий таълим тўғрисидаги декретлар ҳам бор эди. В. И. Ленин партиянинг халқ маорифи тўғрисида, ўқитувчи тўғрисида ҳамиша ғамхўрлик қилишга даъват этди. Ўзи ажойиб муаллим оиласида ўсиб етишган В. И. Ленин педагоглик меҳнати осон эмаслигини яхши билар, бу меҳнатни қадрлар ва ҳурматлар эди. В. И. Ленин халқ «муаллимини буржуазия жамиятида ҳеч қачон илгари ва ҳозир ҳам турмаган ва туриши мумкин бўлмаган юксакликларга кўтариш» вазифасини қўйди. Бу кўрсатма партия ва Совет ҳукумати маданий сиёсатининг асосларидан бири бўлиб қолди.

Ўша маҳалларда халқ маорифини ёш совет республикасининг мудофаа ва халқ хўжалигини қайта тиклаш фронтлари билан бир қатордаги учинчи фронти дейишар эди. Халқ маорифи бошланган кунданоқ у мамлакатимизнинг кўп миллатли хусусиятини ҳисобга олиб халқлар дўстлигининг ленинча сиёсати белгилаб берган мустаҳкам негизларда таркиб топди ва ривожланди. Совет ҳокимияти кўпгина элатларга фақат мактабгина бериб қолмасдан, шу билан бирга илгари уларнинг ўзида бўлмаган ёзувни ҳам берди.

Маданий революция социалистик революциянинг ажралмас қисми бўлиб қолди. Бу революция жамиятимизнинг маънавий ҳаётидаги чинакам революция бўлиб ёш республиканинг ҳамма халқларига билим йўлларини, ўтмиш авлодларнинг ҳаммаси тўплаган маданият хазиналарини очиб берди, жаҳон маданиятини ривожлантиришдаги янги социалистик босқичга негиз солди. Совет давлатидаги маданий революциянинг аҳамияти ва натижаларига муносиб баҳо бермоқ учун капитализмдан бизга мерос бўлиб қолган мамлакат фақат камбағал ва уруш хонавайрон қилган мамлакатдангина иборат бўлиб қолганлигини эслаб ўтиш фойдали бўлади. Бу мамлакатнинг халқи маданият ва маориф соҳасида шафқатсиз таланган эди. Революциядан олдинги Россияда аҳолининг тўртдан уч қисми ўқиш ва ёзишни билмас эди, Совет Иттифоқи эса аслини олганда ёппасига саводхон мамлакат бўлиб қолди. Олий ва ўрта махсус маълумотли кишилар революциядан олдин мана шу жуда катта мамлакатда уч юз минг кишига етар-етмас эди, ҳозирги вақтда эса фақат сизларнинг касбингиздаги кишилар яъни ўқитувчилар бизда икки ярим миллион киши ҳисобланади. Мактаб терминологиясидан фойдаланиб гапирадиган бўлсак, энг каттиқ қўлли ўқитувчи яъни тарих бизнинг мамлакатимизга, «халқ маорифи» деган фандан энг юқори баҳо қўйди, дейиш мумкин. Дарҳақиқат, инсоният Совет Иттифоқида бўлганидек билим ва маданият чўққиларига ҳеч қачон шу қадар тез кўтарилмаган эди.

Зафарли социалистик революция қилган совет халқи олдида жуда қийин вазифалар турарди. Саноатни қайта тиклаш ва қуриш қишлоқ хўжалигини социализм изига ўтказиш, мудофаани мустаҳкамлаш, мамлакатни бошқаришни йўлга қўйиш керак эди. Бунинг учун, аввало, одамлар керак эди—социализм ишига берилган саводли, ўқимишли одамлар керак эди Модомики биз мана бу синовларнинг ҳаммасидан шараф билан ўтиб олган эканмиз бунинг биринчи галдаги сабаби шуки, мамлакат мана шундай одамларни, мана шундай кадрларни тарбиялаб етиштирибди. Бу ишда совет мактабининг хизмати катта.

Октябрь ғалабаларини жанг майдонида қаттиқ туриб сақлаб қолган, урушлар вайрон қилган хўжаликни тиклаб иқтисодий қудратимизни вужудга келтирган, фан қалъаларини штурм қилиб, космосни забт этган қаҳрамонлар шижоатини, ўртоқлар биз юксак даражада қадрлаймиз. Мана шу ажойиб шижоатлар қаторида ўқитувчининг ҳам меҳнати бор. Унинг меҳнати камтарин меҳнат бўлса ҳам, лекин бутун маънавий кучларни ҳар доим зўр бериб сақлашни, донишмандларча сабрли бўлишни ва буюк меҳр-муҳаббатни — болаларга, халққа ўз ишига, меҳр-муҳаббатни талаб қилувчи меҳнатдир.

Партиямиз номидан, бутун совет халқи номидан шу меҳнат учун совет ўқитувчисига раҳмат!

Педагогларнинг катта группасига Социалистик Меҳнат Қаҳрамони унвони берилганлиги ўқитувчиларимизнинг хизмати умумхалқ томонидан эътироф қилинганлигини яна бир марта ифодалади Мукофотланганларнинг ва улар орқали ўқитувчиларнинг ҳаммасини олижаноб меҳнатларига шу қадар юксак баҳо берилганлиги билан чин кўнгилдан қутлашга ижозат бергайсиз.

Ўртоқлар!

Социализм бошқа ижтимоий системалардан шу билан фарқ қиладики, у ўзининг келажагини онгли равишда, муайян мақсадни кўзлаб ўзининг бутун тараққиёти билан тайёрлайди ва шакллантиради. Гап фақат планларни тузишда. шу планларга мувофиқ ҳозирги кунда мамлакат хўжалик комплексини, халққа беш ёки ўн йилдан кейин керак бўладиган янги саноат тармоқларини лойиҳалаб буларнинг заминини қураётганлигидагина эмас. Инсоннинг шаклланиши ва ижтимоий муносабатлар билан, яқин келгусида ва яна ҳам олисроқ келажакда совет давлатининг тез ва мукаммал ривожланишини таъминлайдиган фан ва маданият тараққиёти билан алоқадор программаларнинг ҳам аҳамияти кам эмас.

Агар ишнинг шу томони назарда тутиладиган бўлса шу нарсани бемалол айтиш мумкинки, бизнинг олдимизда турган вазифалар ўзининг аҳамияти жиҳатидан ҳам, миқёси жиҳатидан ҳам Совет ҳокимияти маданий революция даврида ҳал қилган жуда катта вазифалардан қолишмайди. Буни мана шу съездда эслатиб ўтиш ўринли бўлади Чунки шу вазифаларни ҳал қилишда мактабга, ўқитувчиларга жуда масъулиятли роль ажратиб қўйилган.

Биз фан-техника революцияси даврида яшамоқдамиз. Ҳозирги куннинг ўзидаёқ иқтисодий потенциал тўғрисида, хўжаликни ривожлантириш истиқболлари тўғрисида фақат фойдали қазилмаларнинг запасларига, энергетика ресурсларига қараб ва одатдаги бошқа ўлчовлар билангина фикр юритилмайдиган бўлиб қолди. Уларнинг ролини камситмасдан туриб, тўла асос билан шуни айтиш мумкинки, ишчилар, инженерлар, олимларнинг миқдори ва албатта, билим даражаси, малакаси ҳам тобора катта аҳамият касб қилмоқда. Башарти келажак тўғрисида гапирадиган бўлсак, демак бир неча йилдан кейин саноат ва қишлоқ хўжалик ходимларининг, зиёлиларимизнинг сафларини тўлдирадиган мактаб ўқувчиларини ва студентларни ўқитиш кўлами ва сифати тўғрисида гапириш керак. Социологларнинг қилган фикрларига қараганда ҳозирги вақтнинг ўзидаёқ, масалан машинасозлик сингари тармоқ учун мутахассисларнинг саксон процентини техникум ёки тўлиқ ўрта мактаб ҳажмида билимга эга қилиб тайёрламоқ керак. Ҳозирги вақтда илм, инсоннинг ақл заковати, ҳар бир мамлакат тараққиёти ва қудратининг энг муҳим манбаи бўлиб қолмоқда

Табиийдирки, фан-техника тез тараққий қилаётган ҳозирги вазиятда мактаб ўқувчиларни техниканинг энг замонавий даражасини акс эттирадиган билимлар билан қуроллантирмоқда. Ҳозирги замонда билимларнинг ҳажми жуда тез ўсиб бормоқда. — Олимларнинг қилган ҳисобига қараганда билимларнинг ҳажми ҳар саккиз йилда икки баравар кўпаймоқда. Бу эса ўқитиш методларини ҳамиша такомиллаштириб туришни, янги техника воситаларини педагогик процессга жорий қилишни талаб этади Илмий информациянинг кўпайиб бораётган оқимларини системага сола билиш ишлаб чиқиш ва ўқувчиларга шундай бир тарзда етказиб бериш кераки, бу нарса уларни турмуш кучоғига кирганларида ўзларига дуч келадиган янги техникани, янги технология процессларини эплаштира оладиган қилиб тайёрлашда ёрдам берадиган бўлсин. Яна бир муҳим нарса шуки, мактаб конкрет билимлар мазмунинигина бериб қолмасдан, шу билан бирга мана шу билимлар асосида мустақил хулосалар чиқаришни ҳам ўргатиши, ёшларга ижодий тафаккур қилиш кўникмаларини ҳам сингдириши лозим.

Лекин булар ишнинг фақат бир томони холос, ўртоқлар. Ишнинг аҳамияти бундан қолишмайдиган иккинчи томони ҳам бор. — Ёшларга коммунистик дунёқарашнинг асосларини сингдириш керак. Совет мактаби шунчаки ўқимишли одамларнигина тайёрлаб бераётгани йўқ. Совет мактаби ўз қучоғидан сиёсий саводли, коммунизм иши учун курашда ғоявий эътиқодли кишилар етишиб чиқиши учун ҳам жавоб беради. Мактаб сиёсатдан, синфлар курашидан ҳеч қачон четда турган эмас, четда туриши ҳам мумкин эмас. Коммунистик дунёқараш совет кишисининг узвий хусусияти бўлиши лозим.

Ватанимиз ҳаётининг ҳар бир куни тақлид қилишга арзийдиган қаҳрамонлик, гражданларча мардликнинг янги ажойиб намуналарини юзага чиқармоқда. Коммунистик партиянинг революцион тажрибаси, кекса бўғинларнинг намунаси, улар халққа фидокорона хизмат қилганлигининг намунаси. Ёш авлодни тарбиялаш учун жуда бой материал беради. Владимир Ильич Лениннинг ҳаёти ва фаолияти ҳам биз учун энг ёрқин, энг қимматли намунадир. Ленин ғояларининг хазинаси шундай жуда катта маънавий бойликдирки, ундан одамларнинг қанча-қанча бўғинлари улуғ ишлар учун билим ва илҳом олмоқда. Мамлакатимиз В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигини муносиб нишонлашга ҳозирланмоқда. Йигит ва қизларимизнинг бутун ҳаётида Ленин васиятларига амал қилиш истаги тағин ҳам кўпроқ мустаҳкамланаверсин. Бу истак ҳамма ёшларимизда чуқур ички эҳтиёж бўлиб қолсин.

Ҳар бир жамият ўзининг ахлоқий нормалар ва талаблар системасини ишлаб чиққан. Шахснинг коммунизм ишига содиқ [illegible]лиши ва унинг душманларига нисбатан муросасизлик, текинхўрликка нисбатан сира тоқат қилмаслик, меҳнатсеварлик ҳамда барча мамлакатларнинг меҳнаткашлари билан қардошларча бирдамлик сингари сифатларини жамиятимиз ҳамма нарсадан юқори қилиб қўяди! Мамлакат ўз бағрида тарбияланаётган ёшларда Ватанга муҳаббат ҳисларини, халққа хизмат қилиш, революция ғалабаларини ҳимоя қилиш, меҳнаткашларнинг бахт-саодати учун курашиш истагини билдиришларини ривож топтириши мумкин.

Ўқитишни ўқувчиларни ахлоқий мукаммаллаштиришдан ажратиб бўлмайди ва ажратиш мумкин эмас. Буни сиз ўқитувчилар яхши биласиз. Сизлар болаларга математика ёки тарихдан, физика ёки жамиятшуносликдан бошқа ҳар қандай фандан дарс бераётганингизда уларга турмушда зарур бўладиган билимларнигина айтиб бериш билан кифояланмай шу билан бирга уларга меҳнат қилишни, қийинчиликларни енгишни, ўзларига нисбатан танқидий назар билан қарашни, ўз олдиларига катта мақсадлар қўйишни ҳам ўргатасиз. Энг муҳими шуки, сизлар уларга мустақил ўйлашни ўргатасиз. Билимлар билан эътиқодлар фақат шундагина бир-бирига пайванд бўлади. Ёшларнинг улуғ идеяларимизни ёдлаб олинган сабоқ тарзида эмас, балки ўз қарашлари ва эътиқодларининг системаси тариқасида қабул қилишларига фақат шу тарздагина эришиш мумкин.

Коммунистик қурилишнинг ҳозирги босқичида бизнинг жамиятимиз катта социал ва сиёсий вазифаларни ҳал этмоқда. Бу вазифаларнинг ҳаммаси у ёки бу тарзда тарбиявий иш билан, binобарин мактабнинг фаолияти билан ҳам боғланган.

Мисол учун ижтимоий муносабатларни ва шу муносабатларнинг муҳим бир қисмини яъни социалистик демократияни янада ривожлантиришни олиб кўрайлик. Бу — давлат ва жамоат ишларини ҳал этишда меҳнаткашлар оммасининг кенг ва бевосита иштирокини талаб қилаётган, жамиятимизнинг табиатидан келиб чиқадиган объектив қонуниятдир.

Бизнинг демократиямиз жамият аъзоларига халқ, социализм манфаатлари йўлида фойдаланиш учун катта ҳуқуқлар ва эркинликлар берилади. Ленин жамиятда яшаб туриб жамият[illegible] эркин бўлиш мумкин эм[illegible]ган эди. Социалистик д[illegible] фақат ҳуқуқлардангин[illegible]т бўлмай, шу билан б[illegible] сак даражадаги гра[illegible]ларча масъулият ҳамдир. Шу сабабли у ҳуқуқлар кенгая борга[illegible] гражданларнинг жамият[illegible]аги масъулияти ҳам юкса[illegible] сиёсий актив[illegible] ғоявийликни, онгли [illegible] тарбиялаш социалистик демократиянинг ажралмас қисмидир.

(Охири [illegible]кинчи бетда).

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИДА

«ПРАВДА ВОСТОКА» ГАЗЕТАСИДА БЕРИЛАЁТГАН «ЛЕНИНЧА ЖУМАЛИКЛАР» ҲАҚИДА

Узбекистон Компартияси Марказий Комитети «Правда Востока» газета редакцияси В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигига тайёрлана бориб, ҳар жума куни «Ленинча жумаликлар» деб аталган газетанинг махсус тематик сонларини, қўш саҳифа ва саҳифалар чиқараётганлигини қайд қилади. Уларда В. И. Лениннинг гениал таълимоти пропаганда қилинмоқда, доҳийнинг ҳаёти ва фаолияти ҳикоя қилиб берилмоқда. Газетанинг ушбу сонларида Узбекистон мисолида партиянинг Ленин васиятларини амалга оширишдаги улкан фаолияти, мамлакатда амалга оширилаётган буюк социалистик қайта қуришлар, совет халқларининг ягона қардошлик оилага уюшиши кўрсатиб берилмоқда.

«Ленинча жумаликлар» нинг дастлабки саҳифасида Ленинни кўрган ва унинг сўзларини эшитган революция ветеранларидан бир группаси республика меҳнаткашларига мурожаат қилиб, улуғ доҳий юбилейини коммунистик қурилишнинг ҳамма жабҳаларида муносиб ғалабалар билан кутиб олиш, юбилейга шахсий меҳнат совғалари тайёрлаш юзасидан социалистик мусобақани кенг авж олдириш, бу муҳим санани кутиб олишга тайёргарлик кўришда партия ташкилотлари бошқа жамоат ташкилотларининг бутун идеологик ишини кучайтиришга даъват этган эдилар. Кекса коммунистларнинг чақириғи кишилар қалбидан чуқур жой олди.

«Ленинча жумаликлар» меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялашда, партия XXIII съезди ва КПСС Марказий Комитети апрель Пленуми қарорларини амалга оширишда катта аҳамиятга эгадир.

Узбекистон Компа[illegible] казий Комитети қар[illegible]

1. «Правда Восто[illegible] дакциясининг В. И. [illegible] ган куннинг 100 йил[illegible] шио келаётганлиги [illegible] билан «Ленинча жума[illegible] ган тематик саҳифалар та[illegible] ташаббуси маъқуллансин. Бу [illegible] изчил давом эттирилсин.

2. Область, шаҳар, район партия комитетларига, бошланғич партия ташкилотларига идеологик ишида «Ленинча жумаликлар» материалларидан кенг фойдаланиш, пропагандистлар, сиёсий ахборотчилар, сиёсий ташкилотчилар, агитаторлар, [illegible] маданий-оқартув муасса[illegible] ходимларига ўз амалий ф[illegible] ларида бу материаллар[illegible] фойдаланиш тавсия этилсин, бу материалларни муҳокам[illegible] лишни уюштириш, уларни ко[illegible] нистлар ва партиясизларнинг [illegible] оммасига етказиш [illegible]

3. Республика, область, шаҳар ва район газеталари, журналлар[illegible] У[illegible]бекистон ССР Министрлар Со[illegible] в[illegible]нинг радиоэшиттириш ва телевидение бўйича давлат ком[illegible] тети зиммасига В. И. Ленин [illegible] ғилган куннинг 100 йил[illegible] тайёргарликни кенг авж [illegible] Лениннинг ижодий м[illegible] қин ва атрофлича пропаганда[illegible] ниш, Коммунис[illegible] лениннинг ўлмас [illegible] оширишдаги [illegible] [illegible]сатиб бе[illegible] [illegible]амоат [illegible] [illegible] иш[illegible] тиш, шонли [illegible] саноат, транс[illegible] лар[illegible] ва қиш[illegible] каш[illegible]рининг [illegible] б[illegible]нни авж[illegible] юкланди.

ЎРТОҚ Л. И. БРЕЖНЕВ НУТҚИ

(Боши биринчи бетда).

[illegible]

...низмнинг олий мақсади бўлиб қолади. Шахсни мана шундай ривожлантиришнинг негизлари болалик чоғданоқ оилада ва мактабда вужудга келтирилади.

Ўртоқлар!

Партиянинг XXIII съезди маданиятни ривожлантиришнинг яқин йилларга мўлжалланган асосий йўлларини белгилаб берган Директиваларида ёшлар учун умумий ўн йиллик таълимни жорий қилишни 1970 йилга бориб асосан тугаллаш кераклигини кўрсатиб ўтди.

Мана шу ишга амалий киришганлигимизнинг ўзи ҳам жамиятимизнинг жуда катта ютуқларини кўрсатиб турибди. Ўқитувчилар биринчи съездининг қатнашчилари ҳам шу залда бўлса керак. Ўша вақтда, 1925 йилда ўтказилган съездда мактаб ёшидаги болаларнинг ярмиси тўрт йиллик бошланғич таълим мактабларига тортилди, деб айтилганлиги уларнинг эсидан чиқмагандир. Ўша вақт учун бу нарса муваффақият эди. Орадан унчалик кўп вақт ўтгани йўқ, мана энди мамлакатимиз умумий бошланғич таълим масаласини ҳал қилиб олиб, сўнгра, урушдан кейинги даврда, умумий етти йиллик ва саккиз йиллик таълимга ўтди. Бу эса халқимиз эришган жуда катта муваффақиятдир.

[illegible]икда эса биз янги марра[illegible] — умумий ўн йиллик [illegible]иш олдида турибмиз. [illegible]лар [illegible]иш зарур бўлиб қол[illegible]лар [illegible]ги кунда турмуш[illegible] хилма-хил касблар[illegible]ни тайёрлаш даража[illegible] тобора юксак талаб[illegible]моқда. Шундай қилиш [illegible] бўлиб қолди, чунки хал[illegible] фаровонлиги ва маданиятининг умумий савияси ошиб кетди, халқ маорифининг имкониятлари кўпайди.

Умумий ўрта таълимга ўтиш анча куч-ғайрат ва катта маблағлар талаб қилади. Лекин биз халқ маорифи жамият учун маблағ ва куч-ғайрат сарфлашнинг олижаноб, энг фойдали соҳаси эканлигини яхши тушуниб бу ишни қилмоқдамиз. Ахир, оқибат-натижада ҳар бир ишнинг муваффақиятини одамлар — илмий билимлар ва илғор идеялар билан қуролланган одамлар ҳал қилади-ку.

Совет мактаби умумий таълим, меҳнат ва политехника мактаби сифатида ривожланмоқда ва ривожланаверади. Умумий ўрта таълимнинг жорий қилиниши партия ва совет органлари олдига, халқ маорифининг ҳамма хо[дим]лари олдига кўпгина конкрет [вази]фалар қўяди. Янги мак[таблар қур]иш ва очиш, ўрта маъ[лумот бер]адиган ўрта махсус [illegible] ҳунар-техни[ка illegible] кўпайтириш [illegible]чи ёшларни [illegible] ўқитишни ях[illegible]аб кабинетла[illegible]рини, устахо[illegible]тубхоналарини [illegible]ашга ва, ал[illegible]кали ўқитув[illegible] кўпроқ эъти[бор illegible]ти ҳам бу ер[illegible]ди. [illegible] болаларнинг ўқишидагина

[illegible]

ва қайта тайёрлаш тўғрисида ғамхўрлик қилиш, педагогика ўқув юртларининг фаолиятини янада яхшилаш жуда ҳам зарур. СССР Педагогика Фанлари академияси ташкил этилганлиги маориф ва таълимнинг илмий асосларини ривожлантириш учун янги туртки бўлади, ўқитувчиларни ўқитиш ва тарбиялашнинг энг замонавий методлари билан қуроллантиришга ёрдам беради, деган умиддамиз. Мактаб программалари ва дарсликларидаги камчиликлар, ўқувчилар кўп банд қилиб қўйилаётганлиги ва мактаблар дуч келаётган бошқа қийинчиликлар тўғри кўрсатиб ўтилди. Шу проблемаларнинг амалий муҳокама қилиниши съездингиз ишида катта ўрин олаётганлиги жуда яхши.

Мактаб иши — партия, давлат иши, деймиз. Бу хусусда ҳеч кимда шак-шубҳа йўқ. Лекин шундай ҳоллар ҳам бўладики, ўқитувчи, мактаб директори қандайдир бир вақт ичида ўз эҳтиёжлари ва ўз ташвишлари билан ўзи овора бўлиб қолади. У мана шундай вақтларда диққат ва эътибор талаб бўлиб қолади, ўз ишлари тўғрисида эслатишга мажбур бўлади. Ваҳолонки, партия ташкилотлари, совет органларимиз ва касаба союзлари муаллим қачон эшик тақиллатиб келишини кутиб ўтирмасдан ўзлари муаллимлар билан фақат йиғилишларда ва мажлисларда-гина эмас, шу билан бирга кундалик ҳаётда ҳам янада яқинроқ бўлиш кераклигини ҳис қилсалар яхши бўлур эди.

Партия ташкилотлари ўқитувчилар коллективлари теварагида шундай вазият туғдиришлари керакки, натижада ҳар бир муаллим ўзига жамоатчилик ёрдам беришига, муаллимнинг ишларини ўртоқларча, хайрихоҳлик билан ва яхши билиб қўмаклашишга ҳар доим тайёр эканлигини кўриб турсин. Совет ҳокимияти вакилининг ҳам, колхоз раисининг ҳам, партия, ёки комсомол комитетининг ҳам олдига кириш учун ўқитувчига эшик ҳамиша очиқ бўлиши лозим. У ҳамма жойда ҳурмат билан кутиб олинадиган киши бўлиши керак. Касаба союзларимиз ҳам ўқитувчиларимиз манфаатларини ҳамиша ҳимоя қилишлари, муаллимнинг меҳнат шароити тўғрисида, саломатлиги ва дам олиши тўғрисида ғамхўрлик қилишлари лозим.

Мамлакат муайян вақтнинг ўзида нималар билан яшаётганлиги, жаҳонда нималар бўлаётганлиги тўғрисида ўқитувчи партия комитетларимиздан кўпроқ ахборот олиб туриши керак. Бу эса ўқитувчининг тарбиячи, марксизм-ленинизм билимларининг пропагандисти бўлишдек ўзининг юксак вазифасини бажаришига ёрдам беради. Педагогларимизнинг аксарияти лектор бўлиб, сиёсий тўгараклар, семинарларнинг раҳбарлари бўлиб ишлаяптилар-ку, актив партиявий ва ижтимоий иш олиб бораяптилар-ку. Муаллимларнинг бир миллиондан кўпи коммунистлар ва комсомоллардир. Бу катта ва нуфузли куч. Ўқитувчиларнинг кўплари марказий ва маҳаллий ҳокимият органларининг ишида актив қатнашмоқдалар. 155 мингдан кўпроқ ўқитувчи олий ва маҳаллий советларнинг депутатлари бўлиб сайланган. Муаллимларимизнинг кўп қиррали ижтимоий сиёсий фаолиятига юксак баҳо берсак ва бу фаолиятни тақдирласак арзийди.

Ўқитувчининг обрўйини ва ижтимоий ролини бундан буён ҳам қўллаб-қувватлаш ва янада баланд кўтариш зарур. Бунинг учун матбуот, радио, телевидение кўп иш қилишлари мумкин ва лозим.

Совет давлатининг ўқитувчиларга қилаётган ғамхўрликлари уларнинг иш ҳақи оширилганлигида ўз ифодасини топди. Ўқитувчиларнинг иш ҳақи бундан тўрт йил аввал оширилган эди. Совет экономикаси мустаҳкамлана борган сари партия ва ҳукумат мамлакатимиздаги бошқа меҳнаткашлар учун бўлгани каби, ўқитувчиларнинг ҳам моддий аҳволини янада яхшилаш учун имконият қидираверади.

Бизда янги мактаб бинолари, спорт комплекслари, ўқитувчилар учун уйлар қурилмоқда. Лекин шундай бўлса ҳам, мактаб биноларига эҳтиёж айниқса қишлоқ жойларида ҳали ҳам жуда катта. Маблағлари бўлган илғор колхозларнинг кўплари умумий йиғилишларнинг қарори билан ўзлари янги мактаблар қуришга киришмоқдалар, ўқитувчилар учун уйлар қуриб бермоқдалар. Киев областидаги Куйбишев номли колхоз раиси ўртоқ П. Л. Сиромаханинг нутқини эшитиш ҳаммамиз учун ғоят ёқимли бўлди. Ўртоқ Сиромаха ўз қишлоғида қилинаётган яхши ишлар тўғрисида, қишлоқ ўқитувчиларига, ўз мактабига колхоз кўрсатаётган катта ёрдам ҳақида гапириб берди. Куйбишев номли колхоз сингари колхозларнинг яхши намунасидан бошқа районларда ва областларда ҳам ибрат оладилар, деб умид билдирамиз. Мана шу халқ ташаббусини умумий ўрта таълимга ўтиш муносабати билан мактаб бинолари қуриш айниқса кенгайтирилаётган ҳозирги вақтда қўллаб-қувватлаш ва рағбатлантириш керак.

В. И. Ленин ёшларга мурожаат қилиб, «Сизлар янги жамият қуриш вазифасини фақат ҳозирги замон билимларининг ҳаммасини эгаллаб олганингизда, коммунизмни тайёр ёдланган формулалар, маслаҳатлар, рецептлар, йўл-йўриқлар, программалардан ўзингизнинг бевосита ишингизни бирлаштирадиган жонли нарсага айлантирабилганингизда, коммунизмни ўзингизнинг амалий ишингиз учун қўлланма қилиб олабилганингиздагина бу вазифани бажара оласиз», деган эди. Бунга ёшликдан ўрганиш керак ва буни ўргатишда ёшларнинг энг оммавий ташкилоти, ёш авлодни тарбиялашда, меҳнатда, коммунизм идеаллари учун курашга тайёрлашда партиянинг энг яхши ёрдамчиси бўлган комсомолнинг роли катта.

Ҳаётга кириб келаётган йигит ва қизлар ўзларига қандай касбни танлаб олмасинлар, актив ижтимоий фаолиятга тайёрланадилар. Аслини олганда бу фаолият мактабда бошланади — ўқувчилар бажарадиган оддий ишлардан бошланади, шундан сўнг катта ҳаётга дастлабки қадамлар қўйилади. Комсомол, у раҳбарлик қилаётган пионер ташкилоти гражданликнинг мана шу биринчи сабоқларини берадилар. Улар болаларга ўзларининг қўлларидан келадиган жамоат ишларини ўз ишлари деб билишни ўргатадилар. Болалар эса бошқаларга фойда етказиб, қувонганларида ва бундан мамнун бўлганларида мана шунинг ўзи коммунистик тарбиядек катта ва кўп қиррали ишдаги биринчи муваффақият бўлади.

Комсомолнинг мактабда қиладиган муҳим ишлари кўп. Шулардан бири коллективизм, ўртоқлик, дўстлик сингари фазилатларни тарбиялашдир. Агар одам ёшлик чоғиданоқ коллективда яшашни ўрганмаса, дўстига вафодор бўлишни ўрганиб олмаса ёши етилганида ўзидаги бу камчиликни тўлдириб олиши қийин бўлади. Меҳнатда ҳам, жангда ҳам, ғоявий тўқнашишларда ҳам ўртоқлик ҳиссининг нақадар зарурлигини биз яхши биламиз.

Мактабда ўқиш йиллари шундай бир вақтки, шу вақт ичида одамнинг қарашлари шаклланади, «нега» ва «қандай» деган кўпгина саволлар пайдо бўлади ва ишонтирарли жавоблар талаб қилади. Маълумки, юксак даражада таъсирланиш, ҳар нарсани билишга қизиқиш, зийраклик, янгиликка романтик тарзда интилиш ёшларга хос хусусиятлардир. Буларнинг ҳаммаси табиий ва яхши интилишлардир. Бу интилишларни сезгирлик ва моҳирлик билан қўллаб-қувватлаш, яхши ишларга йўллаб туриш керак.

Яна бир нарсага ҳам эътиборни жалб қилмоқчиман: ёшларимиз фақат маънавий жиҳатдангина ривожланиб қолмасдан, жисмоний жиҳатдан ҳам ривожланишлари лозим. Спорт — рекордлар кетидан қувиш эмас, у миллионларнинг соғлиғидир, меҳнатга тайёр бўлиб туришдир, йигитларимизни ҳарбий хизматга тайёрлашдир, чидамлилик, интизомлилик, матонат сингари турмушда зарур бўладиган сифатларни тарбиялашдир. Ёш авлодни жисмоний чиниқтиришда мактабнинг, комсомолнинг, касаба союзларининг роли катта, албатта.

Тарбия ишининг муваффақиятли бўлиши мактаб билан оиланинг куч ва ғайрати қанчалик мустаҳкам бирлаштирилганлигига кўп жиҳатдан боғлиқдир. Мамлакатда маданиятнинг ёппасига ўсганлиги, халқнинг фаровонлиги ошганлиги, жумладан, уй-жой шароитининг анча яхшиланганлиги, бўш вақтнинг кўпайганлиги — мана шуларнинг ҳаммаси ота-оналарнинг болаларга кўпроқ эътибор қилишларига имкон беради. Сиз, ўқитувчи ўртоқлар, ҳозирги вақтда болалар синфга хийла соғлом, хийла етук бўлиб келаётганлигини ўзларингиз ҳам кўриб турибсиз.

Халқнинг моддий даражаси ва маданий савиясини янада ошириш тўғрисида партия ва давлат ҳамиша ғамхўрлик қилмоқда. Бу ўсиш эса, ёш авлодга бундан буён ҳам самарали таъсир қила бериши турган гап. Лекин шуни айтиб ўтмоқчиманки, шу билан бир вақтда болалар тарбияси учун ота-оналарнинг масъулияти ҳам анча ошаверади. Бу нарса «Никоҳ ва оила тўғрисида» жамоатчиликнинг жуда кенг иштироки билан ишлаб чиқилган ва СССР Олий Советининг яқиндагина ўз ишини тамомлаган сессиясида қабул қилинган янги қонунда ўз ифодасини топди. Болалар мактаб бераётган билимларнинг ҳаммасини яхши ўзлаштирибгина қолмасдан, шу билан бирга, тартибли, интизомли бўлишга одатланишлари тўғрисида, жамиятимиз турмушининг қоидаларига ҳар доим риоя қилишлари тўғрисида ота-оналардан бошқа ким ғамхўрлик қилиши лозим. Оила, мактаб, жамоатчиликнинг сарфлаётган куч ва ғайратида бирлик бўлиши совет педагогикасининг узвий белгисидир.

Ўртоқлар!

Болаларни тарбиялаш, ёш авлодни тарбиялаш — ҳақиқатан умумхалқ иши бўлиб, бунинг учун бутун жамият жавобгардир. Шу муносабат билан зиёлиларимизнинг ўз фаолиятлари маданият ва идеология билан бевосита боғланган отрядлари тўғрисида гапириб ўтиш керак. Улар ўз ижодлари билан совет кишисининг маънавий дунёсини бойитмоқдалар, жамиятимизнинг маданий бойликларини кўпайтирмоқдалар. Улар ёшлар характерининг коммунистик белгиларини шакллантиришда, ёшларни Ватанга меҳр-муҳаббатли, ростгўй, дадил, ўртоқликни яхши тушунадиган, ижтимоий бурчни ҳурматлайдиган қилиб тарбиялашда мактабга ёрдам бермоқдалар.

Аслини олганда, ҳар бир чинакам санъаткор ёш авлод учун ҳам ижод қилади. Яхши, оқилона китоб катта ёшдаги кишиларнинг қалбида ҳам таассуротга кўпроқ бериладиган ёшларнинг қалбида ҳам из қолдиради. Китоб одамнинг ёшлик чоғидан бошлаб йўлдоши бўлиб, унинг уфқини кенгайтира беради, ажойиб қаҳрамонлар билан улфат қилиб қўяди, шу қаҳрамонларга тақлид қилиш истагини туғдиради, гўзалликни севишни, ёт ва номуносиб нарсаларнинг ҳаммасидан нафратланишни ўргатади.

М. Горький, В. Маяковский, А. Толстой, М. Шолохов, А. Фадеев, К. Федин, М. Овезов, Н. Тихонов, М. Рильский, Л. Леонов, С. Вурғун, А. Твардовский, К. Симонов, Ч. Айтматов, Э. Межелайтис, Р. Ҳамзатов ва ўз ижодида коммунистик идеаллардан руҳланган ва руҳланаётган бошқа кўпгина атоқли совет ёзувчилари ва шоирларининг китоблари халқимизнинг маънавий бойлигидир, бинобарин эса, совет мактабининг ҳам олтин фондидир. Шу нарсани қувониб қайд қилмоқ керакки, бу фонд замонамизни, коммунизмнинг аён нишоналарини акс эттираётган янги асарлар билан йилдан-йилга боймоқда.

Бизда катта совет адабиётининг ажралмас қисми бўлиб ҳисобланаётган ва болаларга аталган жуда яхши адабиёт бор. Ҳозирги вақтда болалик даврини С. Маршак, С. Михалков, К. Чуковский, А. Барто, Н. Носовларнинг китобларисиз, ёшлик даврини Д. Фурманов, Н. Островский, А. Гайдар, Л. Кассиль ва бошқа кўпгина талантли ёзувчиларнинг китобларисиз тасаввур қилиб бўлмайди. Халқ учун севимли бўлган, ёшларни революцион традициялар руҳида тарбиялаётган, ҳаётимиздаги қаҳрамонона ишларни шуҳратлаётган кинофильмларни яратиб бераётган кишиларнинг номларини ҳам эзгу сўзлар билан тилга олиш керак. Улкан гражданлик ва инсонпарварлик туйғуларини қўзғатувчи спектакллар яратаётган совет театри арбоблари болалар ва ёшларни тарбиялашга салмоқдор ҳисса қўшмоқдалар. Болалар учун махсус тузилган театрлар сони кўпаймоқда. Кези келганда шуни айтиб ўтиш керакки, мана шундай театрлар ташкил қилиш идеясининг ўзи бизнинг мамлакатимизда социалистик маданият заминида вужудга келди. Д. Шостакович, Д. Кабалевский, Т. Хренников ва бошқа атоқли композиторларимиз болалар учун бажонидил музика ёзмоқдалар, соғлом мусиқий дидларни тарбиялашда, овози жаранглама ёшларимизни музика мухлиси қилиб тарбиялашда совет мактабига ёрдамлашмоқдалар.

Телевидение ва космик алоқа йўлдошлари асри бўлган, кино ва радио асри бўлган ҳозирги даврда энг яхши спектаклларни ва концерт программаларини ҳақиқатан миллион-миллион кишилар кўрмоқда ва эшитмоқда. Театр ва музика санъати мамлакатимизнинг энг узоқ бурчакларига бориб етмоқда.

Бизнинг ёшларимиз ҳар томонлама ривожланиб, чуқур билимлар, эстетик тарбия олиб, мана шундай ўсмоқда. Бас шундай экан, мактабнинг ўзидаёқ болаларимизда фақат табиий фанларга ва техникага бўлган лаёқатлари аён бўлибгина қолмасдан, шу билан бирга уларнинг ёрқин бадиий истеъдодлари ҳам аён бўлиб келаётганлигига таажжубланиб бўладими, ахир.

Буни қарангки, чет мамлакатларда ўзларига «советолог» деб ном қўйиб олган, совет тарбияси тор прагматик мақсадларни кўзлайди, таълим жараёнида шахснинг ўзига хос хусусиятлари ривож топишига йўл қўйилмайди, деб зўр бериб даъво қилаётган одамлар ҳали ҳам бор. Лекин уларнинг бу даъволарига ёшларимизни, совет воқелигимизни ўз кўзи билан кўрмаган кишиларгина ишониши мумкин. Шахснинг ҳақиқатан ҳар томонлама ривожланиши учун бизнинг мамлакатимизда бўлганидек энг қулай шароит ҳеч қаерда йўқ, чунки бизнинг мамлакатимизда ҳар бир кишининг қобилиятини яшнатиш тўғрисида сахийлик билан ва самарали ғамхўрлик қилинмоқда, ёш талантларга шу қадар кўп эътибор берилмоқда, халқнинг шу қадар кенг оммаси маданият чўққиларига кўтарилиб қўйилган.

Ғоявий-бадиий жиҳатдан қимматли нарсаларнинг ҳаммасидан — китоблар ва кинофильмлардан, спектакллар ва картиналардан, ҳайкалтарошлик ва музика асарларидан — бизда бутун халқ баҳраманд бўлмоқда. Меҳнаткашлар маданият хазиналаридан баҳраманд қилинаётганлиги чинакам маданий революциянинг энг катта ғалабасидир.

1965—1967 йилларнинг ўзидагина Совет Иттифоқида совет ёзувчиларининг китоблари қарийб 1 миллиард нусхада нашр этилди, 16 та янги адабий, бадиий ва ижтимоий-сиёсий журналлар нашр этила бошлади, 502 та тўла метражли бадиий, ҳужжатли ва илмий-оммабоп фильмлар ишлаб чиқарилди, 1700 га яқин пьеса эълон қилинди. Ижтимоий турмушнинг муҳим проблемаларини партия позициясида туриб кўтариб чиқаётган янгидан-янги бадиий асарлар билан совет адабиёти ва санъати тўхтовсиз бойиб бормоқда. Ёзувчилар, рассомлар, композиторларнинг сафлари талантли ижодкор ёшлар билан кенгаймоқда.

Бадиий ижодкорликда услублар, усуллар, жанрларнинг хилма-хил ва кўп бўлиши муқаррар. Биз санъаткорларнинг ўзига хос хусусиятларини бир қолипга солишга қаратилган уринишларга қарши чиқмоқдамиз. Партия билан халқнинг истаги фақат битта, у ҳам бўлса биз бадиий асарлар турмуш ҳақиқатини акс эттирсин, совет халқининг қаҳрамонона шижоатидаги улуғворликни очиб берсин, ҳамма одамларни коммунизмнинг юксак идеаллари руҳида тарбияласин ва шу идеалларни амалга оширишда уларга ёрдам берсин, деймиз. Албатта, бу нарса қийинчиликларни, салбий ҳодисаларни, хатоларни кўрсатишни мустасно қилмайди. Бироқ, ҳаётнинг чуқур жараёнларини унинг ўзига хос зиддиятлари, янгиликнинг эскиликка қарши курашини бадиий тасвирлаб беришга фақат хира томонларнигина бир томонлама кўрсатиб беришнинг ҳеч бир алоқаси йўқ. Бизнинг мухолифларимиз бундай бир томонлама кўрсатиб беришни «эркин» бадиий ижодкорликнинг чўққиси, деб даъво қилиш даражасига бориб етмоқдалар.

Мана шундай ёндошишнинг совет жамоатчилиги қоралаган айрим кўринишлари бизнинг адабиётимиз ва санъатимиз учун асло характерли эмас. Совет ёзувчилари, кинематографчилари, театр ходимлари, рассомлари, композиторлари яратаётган жуда катта маънавий бойликларнинг ҳаммасидаги ғоявий мазмунни анализ қилиб қарасак, тўла ҳақли равишда шуни айтиш мумкинки, бизнинг ижодкор зиёлиларимиз партия билан, халқ билан бирга бўлиб келди, ҳозир ҳам шундай ва бундан буён ҳам шундай бўлиб қолади. Бизнинг маданият усталаримиз таяниб турган платформа шуки, тарихий ҳақиқат рўй-рост кўрсатилиши, социалистик жамиятнинг капиталистик жамиятга нисбатан афзалликлари очиб берилиши, коммунистик эътиқод, чинакам халқчиллик ривож топиши лозим. Мана шунинг ўзи социалистик адабиёт ва санъатнинг бутун жаҳондаги умуминсоний маданиятнинг ривожланишига ўтказаётган таъсири ўсиб бораётганлигини ҳам белгилаб бермоқда.

Ўртоқлар!

Совет жамиятининг бутун маънавий ҳаёти марксизм-ленинизм дунёқарашига, коммунистик идеологияга асосланади. Совет кишилари илмий социализмни назария соҳасидан жонли практика соҳасига кўчиришга биринчи марта муваффақ бўлдилар.

Бундан ярим аср муқаддам В. И. Ленин бошчилигида бизнинг партиямиз Россия ва бутун дунё меҳнаткашлари олдида халқ тақдири, унинг келажаги учун буюк масъулиятни ўз зиммасига олди. Меҳнаткашларнинг манфаатлари учун узоқ вақтлардан бери олиб бораётган ўзининг фидокорона кураши билан, воқеалар қаёққа ва қандай ривожланиб боришини илмий асосда олдиндан кўра билиши билан, социализм ғалабаси ва уни мустаҳкамлаш учун курашда тўпланган сиёсий ва ташкилотчилик тажрибаси билан партиямиз совет жамиятининг раҳбар кучи бўлиб ҳамма томонидан эътироф қилинди. Ишчилар синфи, деҳқонлар ва зиёлиларнинг энг яхши вакилларидан 13 миллиондан кўпроқ кишини ўз сафларида бирлаштириб турган партиямиз совет халқининг қудратли сиёсий, маънавий ва интеллектуал кучини ўзида мужассамлаштирмоқда.

Совет Иттифоқининг экономика ва фандаги, маданиятдаги ва янги кишини тарбиялашдаги муваффақиятлари жуда катта халқаро аҳамиятга эга. Бу муваффақиятлар эски дунё билан янги дунё ўртасидаги курашга қўшаётган бизнинг ҳал қилувчи ҳиссамиздир. Халқларнинг тақдири, бутун инсониятнинг келажаги мана шу курашнинг натижасига боғлиқ. Совет халқи қилаётган ишларнинг ҳаммаси, унинг ҳамма бунёдкорликлари чуқур интернационал мазмунга эга. Халқ хўжалиги соҳасидаги муваффақиятлар, совет ташқи сиёсатининг ютуқлари фақат мамлакатимизнинг халқаро позицияларини мустаҳкамлабгина қолмасдан, дўстларимиз ва иттифоқчиларимизнинг ҳам халқаро позицияларини мустаҳкамламоқда. Совет Иттифоқи ўзининг миллий ва социал озодлиги учун курашаётган халқларга ёрдам бериб турибди. Мамлакатимиз қудратли Қуролли Кучларни вужудга келтириб, империализмнинг агрессив планлари йўлига, барча эрксевар халқларга ва, аввало, социалистик мамлакатларга қарши қаратилган планлар йўлига ғов солди.

Жаҳондаги вазият ҳали ҳам мураккаб бўлиб турибди. Социалистик мамлакатларнинг, жаҳон революцион ҳаракатининг кучига ва бирлигига путур етказмоқ учун империализм ҳар қандай имкониятдан фойдаланишга уринмоқда. Бу эса, бизни антиимпериалистик курашдаги куч ва ғайратимизни кўпайтиришга, ҳар доим ҳушёр бўлиб туришга мажбур қилади. КПСС Марказий Комитети апрель Пленумининг партия билан халқ тўла равишда маъқуллаган қарорлари бизни ана шунга чақирмоқда. Жаҳонда вужудга келаётган вазият партиямизнинг, жаҳондаги кучлар нисбати социализм фойдасига ўзгаришда давом этмоқда, деган хулосаларини исботламоқда.

Дарҳақиқат, лоақал кейинги воқеаларнинг ўзи нималардан дарак беради? Капитализмнинг асосий мамлакати бўлган Америка Қўшма Штатлари Вьетнамнинг қаҳрамон халқига қарши урушда оғир мағлубиятларга учрамоқда. АҚШ халқаро миқёсда тобора кўпроқ яккаланиб қолмоқда. Бутун дунёдаги эксплуататорлар ва эзувчилар эски тартибларнинг бузилмас қалъаси деб билган шу мамлакатнинг ўзида ҳозир жиддий ички ларзалар даври бошланди. Францияда пролетариатнинг синфий жанглари, Италияда сўл кучларнинг ютуқлари, Германия Федератив Республикасида фавқулодда қонунларга қарши оммавий чиқишлар авж олганлиги, Англия, Япония ва бошқа мамлакатларда стачка ҳаракати ўсиб бораётганлиги — буларнинг ҳаммаси капитализм чуқур социал-сиёсий кризисни бошидан кечираётганлигини тасдиқловчи ва сизларга яхши маълум бўлган фактлардир.

Буржуа мамлакатларидаги ёш авлоднинг капиталистик тартиблардан ва капиталистик турмуш тарзидан ихлоси тобора кўпроқ қайтмоқда. Ўзининг ғазаби ва норозилигини турли йўллар билан изҳор қилмоқда, шу ёш авлоднинг энг яхши қисми эса эски тузумга қарши онгли кураш йўлига тушиб олмоқда. Капитализмнинг ёшларни ўз қўлида ушлаб қолиши, уларга ўз таъсирини ўтказиши тобора қийинлашмоқда. Мана шунинг ўзи ҳам бу тузумнинг келажаги йўқлигини, тарихий истиқболи йўқлигини кўрсатувчи яна бир далил дейиш мумкин.

Албатта, империализм ҳали ҳам кучли душман бўлиб қолмоқда, макрлик билан ҳаракат қилмоқда, ўз тактикасини янги вазиятга мослашга ҳаракат қилмоқда. У иқтисодий ва сиёсий курашни тўхтатмай, ҳарбий иғвогарликлардан воз кечмай туриб идеология курашига алоҳида куч сарфламоқда, социализмнинг ғоявий тиргакларига путур етказишга уринмоқда. Буржуа идеологлари антикоммунизмни, миллатчиликни, индивидуализмни социализм дунёси ичига ошкора ва махфий йўллар билан ўтказишга уринмоқдалар. Улар социалистик мамлакатлар халқларининг социал-сиёсий ва ғоявий бирлигини заифлантиришни, улар орасига раҳна солишни, ишончсизлик уруғларини сепишни орзу қилмоқдалар. Шу билан бирга, бизнинг мухолифларимиз ўзларининг асосий зарбаларини коммунистик партияларга қарши қаратмоқдалар, партияларнинг раҳбарлик роли демократия учун ғов бўляпти, деб туҳмат ва бўҳтонлар қилмоқдалар.

Лекин социалистик мамлакатларнинг халқлари янги тузум тиргакларини бўшаштиришга йўл қўйиб бериш учун капитализмни тугатган эмасларку. Меҳнаткашлар шуни яхши биладиларки, жаҳонда икки куч — социализм билан капитализм мавжуд экан ва бир-бири билан курашаётган экан, демократия турли синфларга хизмат қилаверади. Буржуа демократияси бир ҳовуч молия капитали магнатларининг ва уларга ёндашаётган группаларнинг ҳокимиятини ниқоблаб турибди, холос.

Бошқа фронтларда бўлгани каби, идеология фронтида ҳам куч капитализм томонида эмас. Социализм, коммунистик ва ишчилар ҳаракати ҳужумни давом эттириб, меҳнаткашларнинг янгидан-янги табақаларини буржуа идеяларининг таъсиридан тортиб олмоқдалар. Бу идеология курашида турмушнинг ўзи, объектив воқелик бизнинг иттифоқчимиздир. Жаҳондаги воқеаларнинг бутун бориши империализмни фош қилиб ташламоқда, илмий социализмнинг ўлмас идеяларига бўлган ишончни мустаҳкамламоқда.

Бир қанча ўн йиллар давомида совет кишилари халқ манфаатларининг Коммунистик партиядан кўра забардаст ва моҳир ҳимоячиси йўқлигига қаноат ҳосил қилдилар. Барча социалистик мамлакатларнинг халқлари ўз тажрибаларида мана шу ҳақиқатни билиб олмоқдалар.

Коммунистлар халқнинг ишончини қадрлайдилар ва ўзларининг бирлигини, партия билан барча меҳнаткашларнинг бирлигини ҳар томонлама мустаҳкамлайдилар. Коммунизм қураётган жамиятда партиянинг роли оша бориши қонуният деб гапирганимизда ҳам, бунда гап мамлакатда бўлаётган ишларнинг ҳаммаси учун, мамлакатнинг муваффақиятлари учун, келажаги учун партиянинг, партия ташкилотларининг, ҳар бир коммунистнинг масъулияти ортиб бораётганлиги тўғрисида боради, холос.

Азиз ўртоқлар!

Революциядан сўнг бир оз вақт ўтгач В. И. Ленин партияни «ўз ташаббусининг ўти билан» ўша вақтдаги «ўқитувчи ходимлар армиясини» ловуллатишга чақирган эди. Ўша вақтда у «партия билан, унинг идеялари билан чамбарчас боғланиши лозим бўлган, партиянинг руҳи билан суғорилиши, ишчилар оммасини ўзига тортиши лозим бўлган, ишчиларни коммунизм руҳида тарбиялаши, коммунистлар қилаётган ишларга уларни қизиқтириши лозим бўлган педагог муаллим ходимларнинг янги армиясини тарбиялаш» вазифасини қўйган эди.

Биз фахрланиб шуни айтишимиз мумкинки, Лениннинг бу кўрсатмасини партиямиз бажарди. Ҳозир бизда ўқитувчиларнинг мана шундай армияси бор ва бу армиянинг вакиллари шу залда ўтирибдилар.

Коммунистик партия Марказий Комитети, сизларнинг съездингиз барча ўқитувчиларни руҳлантиради, уларнинг кучларини халқ маорифини янада яхшилашга сафарбар қилади, деб ишонади.

Маориф ходимлари Коммунистик партиянинг ва давлатимизнинг ҳамиша содиқ таянчи, совет халқининг ифтихори бўлиб қоладилар, улар бундан буён ҳам ўзларининг бутун куч-ғайратларини, билимларини, тажрибаларини, педагоглик санъатларини, ўз қалбларининг бутун ҳароратини ёш авлодни ўқитиш ва тарбиялаш ишига сарфлай берадилар, деб ишонч билдиришга рухсат этгайсиз.

Ўқитувчилар Бутуниттифоқ съездининг қатнашчилари бўлган сизларга, халқ маорифининг барча ходимларига илҳомбахш меҳнат ва катта ижодий муваффақиятлар тилашга ижозат бергайсиз.

* * *

Байрамали районидаги (Туркманистон) 4-ўрта мактаб директори **Н. Оғажонов** сўзга чиқади.

Биз ҳозиргина КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев нутқини тингладик, — дейди у. Бу нутқда бизнинг унча катта бўлмаган, аммо олижаноб ўқитувчилик ишимизга юксак баҳо берилди. Барча делегатлар номидан партия Марказий Комитетига ўқитувчиларнинг катта раҳматини айтишга ижозат бергайсиз.

Литва ССР маориф министри **М. А. Гедвилас** мактаб ўқувчиларига ҳунар ўргатиш масалаларига эътиборни қаратиб, Литва мактаблари тажрибасидан олинган конкрет мисоллар келтирди.

ССР Иттифоқи Министрлар Совети ҳунар-техника таълими давлат комитетининг раиси **А. А. Булгаков** Совет ҳокимияти йиллари мобайнида ҳунар-билим юртлари мамлакатга 23 миллион малакали ишчи етиштириб берганликларини маълум қилди. Ҳозир эса беш минг билим юртида 2 миллиондан кўпроқ йигит ва қиз ишчи касбларини эгалламоқда. Ўрта ва ҳунар мактаблари, деди у, ёш авлодни коммунистик руҳда тарбиялашдан иборат бир муштарак вазифани ҳал қилмоқда.

Монголия Халқ Республикаси халқ маорифи министри **Д. Ишцэрэн**, Венгрия Халқ Республикаси маданият ва маориф министрининг ўринбосари **И. Лугоши**, Польша Халқ Республикаси маориф ва олий таълим министрининг ўринбосари **Я. Шкоп** съезд делегатларини табрикладилар.

(ТАСС).

БИР МИЛЛИОН КИЛОВАТТ ҚУВВАТЛИ ТУРБОГЕНЕРАТОР

В. И. Ленин номидаги Харьков «Электротяжмаш» заводида мана шундай зўр қувватли турбогенераторни ишлаб чиқаришга 3 июлдан бошлаб киришилди. Шу электр машинанинг юраги бўлган ротор поковкаси нодир токарлик станогига ўрнатилди. Поковканинг вазни 83 тонна, узунлиги 15 метр, диаметри бир ярим метрга яқин.

Мисли бўлмаган бу роторни машинада биринчи бўлиб ишлашни бошлаб беришда Украина Коммунистик партияси 50 йиллиги шарафига меҳнат вахтасида туриб ишлаётган коммунистик меҳнат зарбдори токарь Иван Мартинович Колодезний муяссар бўлди.

(ТАСС мухбири).

ДАНИЯЛИК МЕҲМОНЛАР

Дания касаба союзлари марказий бирлашмасининг раиси Томас Нильсен бошчилигидаги шу касаба союз делегацияси Ўзбекистон ҳаёти билан танишмоқда. Делегация составида касаба союз марказий ижроия комитетининг аъзолари ҳамда мамлакат бир қанча тармоқ касаба союзларининг раислари бор. Меҳмонларга ВЦСПС секретари П. Т. Пименов ҳамроҳлик қилмоқда.

Дания касаба союз ходимлари Тошкент тўқимачилик комбинатида бўлдилар, республика пойтахтининг диққатга сазовор жойларини кўздан кечирдилар. Улар 4 июлда Ўзбекистон касаба союзлари республика советининг раиси М. А. Зоидов билан суҳбатлашдилар. (ЎзТАГ).

КУРСКДАГИ ЖАНГНИНГ 25 ЙИЛЛИГИГА

ҒАЛАБАНИНГ ТОБЛАНИШИ

И. Х. БАГРАМЯН,
Совет Иттифоқи Маршали

1943 йилнинг июлида Курск дугасида бўлиб ўтган воқеаларни ҳар сафар эслаганимда беихтиёр бир фикр туғилади: герман милитаристларига сира ақл кирмайдида! Бир урушда тор-мор келтирилишлари билан яна янги уруш бошлаш режаларини тузишга киришадилар. Бир жангда мағлубиятга учрасалар, келгуси жангда қасос олиш тараддудини кўра бошлайдилар.

Фашистларнинг Ватанимизга қарши агрессия қилган йилларида ҳам худди шундай бўлди. Совет жангчилари 1941 йилнинг охирида гитлерчиларни дабдала қилиб ташладилар: Ростов олдида ҳам, Тихвин олдида ҳам, Ельц олдида ҳам гитлерчилар қаттиқ мағлубиятга учрадилар. Пировардида эса Москва олдидаги жангда тамомила тор-мор келтирилдилар.

Гитлерчилар раҳбарлиги мағлубиятдан ўзини сал-пал ўнглаб олиш биланоқ мана шу мағлубият учун 1942 йилнинг ёзи ва кузида ўч олиш режаларини тузди. Маълумки, бу уруш оқибатида улар Сталинград олдида тағин ҳам қаттиқ мағлубиятга учрадилар, бу ерда гитлерчилар армиясининг энг зўр зарбдор гуруҳи «исканжага» тушиб қолиб, шармандаларча таслим бўлди. Фашист корчалонлар ва уларнинг стратеглари бу мағлубиятдан ҳам ҳеч бир сабоқ олмадилар. Улар 1943 йилнинг ёзида яна қасос олиш пайига тушдилар. Энди фашистларнинг ҳарбий қўмондонлиги Курск районида жанг қилмоқчи бўлди. Бу районда совет қўшинлари Ғарбга томон анча ичкари ёриб кирган эдилар.

Гитлерчилар қўмондонлигининг мана шу отрядидаги режаси ва мақсадини анализ қилмоқчи бўлганимда, гитлерчиларнинг раҳбарлари бу жангда аслини олганда нимага умид қилган эдилар, деган саволнинг жавобини топишга ҳар доим қийналаман.

Гитлер ҳарбий ишда мунтазам таълим олмаган нодон бир киши бўлса ҳам лекин, модомики Совет Армияси ҳатто энг қийин даврларни бошидан кечираётганида уни енгиш ва емириш иложи бўлмаган экан демак 1943 йилнинг ёзида Совет Армиясини тор-мор келтириш айниқса мумкин эмас деган фикр Гитлернинг ҳам онгига етиши турган гап эди.

Гитлерчилар ҳарбий қўмондонлигининг Курск дугасида ҳужум операциялари олиб бориш учун тузган ва «Қалъа» деган шартли ном олган планларини ўрганиб чиққанингизда немис генераллари бу операцияни гарчи узоқ ва пухта тайёрлаган бўлсалар ҳам, фашистлар ҳарбий раҳбарлигининг бу режаси оқибат натижада авантюрадан иборат эканлигига қаноат ҳосил қиласиз.

Урушаётган ҳар иккала томон баҳорда ва ёз бошида ҳужум тайёргарлигини кўрдилар. Совет олий ҳарбий раҳбарлиги фашист қўшинларининг зарбдор гуруҳи ҳужумга ўтишга тайёр бўлмасдан олдиноқ, унга қақшаткич зарба беришни назарда тутган эди.

Гитлер бўлажак жанг натижаларига жуда катта умид боғлаб бу жангларга жуда пухта тайёрланди. Фашистлар раҳбарлиги Курск районига ҳамма жойдан қўшин тўплаб келтираётганлигини билар эдик, лекин шу районда жанг қилмоқ учун Ғарбий Европадаги мудофаани жуда заифлантириб юборишини ўйламаган эдик.

Гитлер 1943 йил ёзидаги жангларда ўзининг ҳужум режаларини амалга оширмоқ учун ҳақиқатан жуда кўп куч тўплашга муваффақ бўлди. Лекин тўсатдан ва хоинона қилинган ҳужум оқибатида урушнинг дастлабки даврларида фашист қўшинлар қўлга киритган муваққат афзалликлар 1943 йилнинг ёзига келиб бутунлай тугаб қолган эди.

Мамлакатнинг ҳамма ресурсларини сафарбар қилиш борасида совет халқининг ўз Коммунистик партияси раҳбарлигида олиб борган жуда катта ишлари яхши натижалар берди. 1943 йилда совет саноати армиямизга ҳар ойда 2,5 мингтадан самолёт, ҳамда 2 мингтадан кўпроқ танк ва ўзи юрар тўп-замбараклар бериб турди. Урушнинг икки йили мобайнида Коммунистик партия бир талай ажойиб саркардаларни вояга етказди. Булар ҳар қандай вазифани уддалай оладиган бўлиб қолди. 1943 йилнинг ёзида совет халқи фашист босқинчилари устидан ғалаба қозонадиган пайт яқинлашиб қолганига ишончи комил эди.

Совет қўмондонлиги Курск дугаси ёнида фашист қўшинларнинг ҳужумкор гуруҳини тор-мор келтиришга дадил тайёрланди. Бу гуруҳларни тор-мор келтиришда Воронеж, Марказий, Дашт, Брянск фронтлари ва Ғарбий фронт кучларининг бир қисми иштирок қилиши лозим эди.

Совет жангчиларининг ҳаётини сақлаб қолишга интилган Совет олий бош қўмондонлиги генерал Н. Ф. Ватутин ва генерал К. К. Рокоссовский бошчилигидаги Воронеж фронти ва Марказий фронт кучи билан дастлаб душманнинг тинкасини қуритишга, сўнгра эса ҳамма фронтлар иштирокида кескин ҳужум бошлаб, душманни тамомила тор-мор келтиришга ва ҳужумни Днепр томон давом эттиришга қарор қилди.

Бешинчи июлга қадар фронтнинг ҳар иккала томонида қизгин тайёргарлик давом этди. Ўша вақтда мен ўзим Совет—Герман фронтининг тез фурсатда иккинчи жаҳон урушидаги қизгин кенг кўламдаги жанглардан бири бошланиб кетган участкасидаги энг шимолий томонга ҳужумга тайёрланган 11-гвардиячи армия қўшинларининг қўмондони эдим.

Биз ҳужумга тайёрланишни поёнига етказай, деб қолган эдик: Ҳужум бошлаш учун тўпланган қўшинларни яшириб қўйиш ишларини тамомламоқда эдик ва корпуслар, дивизияларнинг командирлари ҳамда қўшин турларининг бошлиқлари билан фашистларнинг пухта тайёрланган мудофаасини ёриб ўтиш «машқини» қилаётган эдик. Мана шундай «машқ»лардан бирини ўтказаётган вақтимизда яъни бешинчи июлнинг тобора қизишиб бораётган эрталабки пайтида Ғарбий фронт штабидан менга «фашист қўшинлари Курск дугасининг ёнбош томонларида жуда катта ҳужум бошлади» деган хабар келди.

Биз ҳужумга тайёргарликни тезроқ битказишга шошилиб, бошланиб кетган жангнинг боришини диққат билан кузатиб турдик, бу жангларнинг кенг миқёсда бошланганлигини кўриб ҳайратда қолдик. Гитлер Орёл ва Белгород районларидан 50 дан кўпроқ дивизияни Марказий фронт ва Воронеж фронти қўшинларига қарши ташлаган эди. Бу дивизиялар бир миллион солдат ва офицердан иборат бўлиб, уларнинг ихтиёрида ўн мингтача тўп-замбарак ва миномёт, уч мингга яқин танк ва икки минг самолёт бор эди.

Бутун Совет—Герман фронтида жанг қилаётган фашистлар армиясининг бешдан бир қисми ана шу жанг гирдобига ташланган эди. Ҳужум бошланиб кетган участканинг шимолидаги ва жанубидаги яна йигирмага яқин дивизияни ҳам Гитлер жангга солиши мумкинлигини билар эдик. Марказий ва Воронеж фронтларининг шимоли ва жанубида турган совет қўшинлари бунга йўл қўймасликлари керак эди.

Биз зарба беришга ҳозирланиб генерал Рокоссовский ва генерал Ватутин қўшинларининг қаҳрамонларча мудофаа қилаётганликларини қойил қолиб кузатиб турдик.

Фашист қўшинлари бизнинг позицияларимизга шиддат билан ҳужум қилмоқда эдилар. Улар мана шу ҳужум учун махсус жуда махфий яратилган «Пантера» ва «Тигр» номли юзлаб янги, кучли танкларни жангга солавердилар. Лекин шундай бўлса ҳам улар қўшинларимизнинг қаршилигини буча олмадилар.

Қўшинларимиз душманнинг тўхтовсиз ҳужумларини нақадар қаттиқ туриб қайтараётганликларини майор В. Н. Коноваленко командирлик қилган 203-гвардиячи ўқчи полк мисолидан билиш мумкин. Ўша июль кунларидан бирида полк жангчилари душманнинг 250 танки қатнашган ўн олти ҳужумини даф қилдилар. Шу полк ихтиёридаги танклар душманнинг беҳисоб кўп кучлари билан жанг олиб борди. Бизнинг бир танкимиз бир неча «Тигр»га қарши жанг қилишга мажбур бўлди. Ловиллаб ёна бошлаган танкдан сакраб пастга тушган экипаж снаряд портлашидан ҳосил бўлган чуқурга ётиб олди. Фашистлар танки танкчиларимизни янчиб ташламоқчи бўлиб бостириб келаверди. Мана шу қалтис пайтда механик ҳайдовчи Александр Николаев ўзининг ёниб турган танкига сакраб чиқиб, уни «Тигр» устига ҳайдади. «Тигр» танкининг экипажи бунга бардош бера олмай, бурилиб қочмоқчи бўлган эди буни уддалай олмади, ёниб турган совет танки ғизиллаб келиб, ўзини «Тигр»га урди. Фашист танки ловиллаб ёниб кетди...

Худди шу жойнинг ўзида бизнинг тўпчиларимиз ҳам мана шундай мислсиз матонат билан жанг қилдилар. Полковник В. Н. Рукосуевнинг тўпчи бригадаси айниқса жонбозлик кўрсатди. Бу бригада жонини аямай жанг қилди. Жуда кескин пайт келганида Рукосуев радио орқали қуйидагиларни хабар қилди: «... Бизнинг бригадага 300 га яқин танк ҳужум қилмоқда. Биринчи ва еттинчи батареялар ҳалок бўлди, охирги резервни — иккинчи батареяни жангга солаётирман. Ўқ-дори билан ёрдам беришингизни сўрайман. Ё енгаман, ё ҳалок бўламан».

Совет жангчиларининг матонати ҳатто ўз умрида кўп жангларни кўрган немис солдатларини ҳам саросимага солиб қўйди. Шулардан бири, Курскдаги жангда ўлдирилган унтер офицер Отто Рихтер ўлмасдан бир кун олдин жиғибийрон бўлиб акасига юборган хатида: «... Ахир бу дев сифат русларни енгиб бўлармиди!» деб ёзган эди.

Дарҳақиқат, енга олмадилар. Орёл олдида ҳужум қилаётган душманнинг зарбдор гуруҳи 9 июлдаёқ ҳолдан тойди. Жимжитлик бошланди. Совет қўмондонлиги душман ҳужумларини янги куч билан яна бошламоқ учун бошқа участкалардан янги кучларни олиб келишга уринаётганлигини билар эди.

12 июлда Брянск фронтининг қўшинлари ва Ғарбий фронтнинг ўн биринчи гвардиячи армияси душманнинг Орёл атрофига тўплаган гуруҳига зарба бердилар. Эндиликда душманнинг ҳужум қилишга мажоли қолмаган эди. У қаттиқ туриб мудофаа қилишга ўтди. 16 июлда эса Воронеж фронтининг ва Дашт фронтининг қўшинлари Курск дугасининг жанубий участкасида ҳам фашист қўшинларини суриб кетдилар. Июлнинг иккинчи ярмида совет қўшинларининг бутун фронт бўйлаб жуда катта ҳужуми бошланди, бу ҳужум натижасида фашист қўшинларининг ҳар иккала зарбдор гуруҳи батамом тор-мор қилинди. 5 августда совет қўшинлари қочиб бораётган душманни қувиб бориб, Орёлга ва Белгородга кирдилар. Янги ғалабани Ватанимиз пойтахтида тўп отиб салют бериб нишонлаш, ана шу кундан бошлаб бизда шонли традиция бўлиб қолди.

Курск олдидаги жанглар натижасида фашистларнинг 30 та дивизияси тор-мор келтирилди ва душман авиацияси анча заифланиб қолди. Немисларнинг яна ярим миллион солдати «ўз капиталистларининг босқинчилик планлари» учун қурбон бўлиб, рус элида ер қаърига кириб кетди.

Москва ва Сталинград олдида фашист қўшинларининг тор-мор келтирилганлиги каби бу қўшинларнинг Курск дугаси районида янги қақшатқич мағлубиятга учраганлиги ҳам Улуғ Ватан уруши тарихида алоҳида ўрин олди. Аввало Курск жангининг жуда катта ҳарбий сиёсий аҳамияти тўғрисида гапириб ўтиш керак. Бу жангда фашистлар Германиясининг мағлубиятга учраганлиги, унинг илгариги мағлубиятлар учун реваншч олишга қилган уринишлари батамом барбод бўлганлигини билдирди. Маълумки, Москва ва Сталинград олдидаги мағлубиятлардан кейин ҳам фашист корчолонлар, руслар фақат қишда «генерал совуқ» ёрдамида ғалаба қила оладилар, ёз вақтида эса немислар албатта устун чиқадилар, деган даъволи такрорлай бердилар. Фашистлар армиясининг Курск олдидаги мағлубияти бу даъволарнинг тамомила пуч эканлигини яққол кўрсатди.

Курск жанги фақат Улуғ Ватан урушидагина эмас, шу билан бирга жаҳон урушида ҳам тубли бурилишни поёнига етказди. Бу жангнинг натижаси Совет қўшинлари иккинчи фронт очилмаган тақдирда ҳам фашистлар Германиясини батамом тор-мор келтириши мумкинлигига Англия ва Америка раҳбарларини узил-кесил ишонтирди.

Фашистлар Германиясининг энг баобрў зўр саркардаларидан бири бўлган генерал-фельдмаршал Манштейн Курск жангининг аҳамияти тўғрисида бундай деб ёзган эди:

«Қалъа» операцияси шарқда ташаббусни ўз қўлида сақлаб қолиш учун қилинган охирги уриниш бўлди. Ҳалокатга тенг бўлган бу жангнинг тўхталиши билан ташаббус совет томонига узил-кесил ўтди. Шу жиҳатдан қараганда «Қалъа» операцияси Шарқий фронтдаги урушнинг ҳал қилувчи бурилиш нуқтаси бўлди».

Курск жангидаги ғалаба жуда катта стратегик аҳамиятга ҳам эга эди. Бу ғалаба 1943 йилнинг ёзи ва кузида икки минг километрли фронтда Совет қўшинлари бошлаб юборган ғоят катта жангга замин яратиб берди. Фашистлар қўмондонлиги Ғарбий фронтдан имкон борича ҳамма кучни олиб, шу фронтга ташлашга мажбур бўлди ва бу билан Ғарбдаги ўзининг мудофаасини тағин ҳам кўпроқ заифлаштириб юборди.

Курск жангидаги ғалаба Гитлернинг иттифоқчиларига ҳам таъсир қилиб, уларнинг кўзини очди. Фашистларнинг Курск олдидаги мағлубияти гитлерчиларнинг иккинчи жаҳон урушида ютиб чиқамиз, деган охирги умидларидан маҳрум қилди. Кейин буни ҳатто Гитлернинг ҳарбий ишлар бўйича ёрдамчиси Кейтел ҳам тан олди.

... Курск дугасида 1943 йилнинг июлида бўлиб ўтган воқеаларга мана энди чорак аср тўлди, лекин Боннда реваншч тўғрисида яна гап бошлаганларини ҳар сафар эшитганимда ўша воқеалар беихтиёр эсга тушади. Абжағи чиққан гитлерчиларнинг кўплари ҳозир бундесверга бошчилик қилмоқдалар. Улар мағлубият сабоқларини шу қадар тез унутиб қўйганликларига афсусланишга тўғри келади. Янги реваншч бу сафар улар учун муқаррар охирги реваншч бўлишини, чунки ракета-ядро уруши алангасида реваншчиларнинг омон қолишига ҳеч қандай умид йўқлигини улар унутмасликлари керак эди. Тинчликсевар кишиларнинг ҳаммаси, немис халқининг табиий заковоти бу сафар устунлик қилади ва уруш оловини Бонн реваншчилари қўлидан тортиб олади, деган ишончни йўқотганлари йўқ. Немис халқи лоақал ўз болаларининг келажагини ўйлаб шундай қилишга мажбур.

Курск жангининг 25 йиллигини нишонлаётган совет халқининг реваншчиларга бераётган маслаҳати шуки, улар ўша жанг сабоқларини унутмасинлар. Бу сабоқлар жуда ва жуда ибратли.

Курск остоналаридаги жангда Совет Армияси қисмларига душманнинг орқа томонида мардонавор кураш олиб борган партизанлар фаол ёрдам бериб турган эдилар.
Суратда: партизанлар темир йўлни бузмоқдалар.
(ТАСС фотохроникаси).

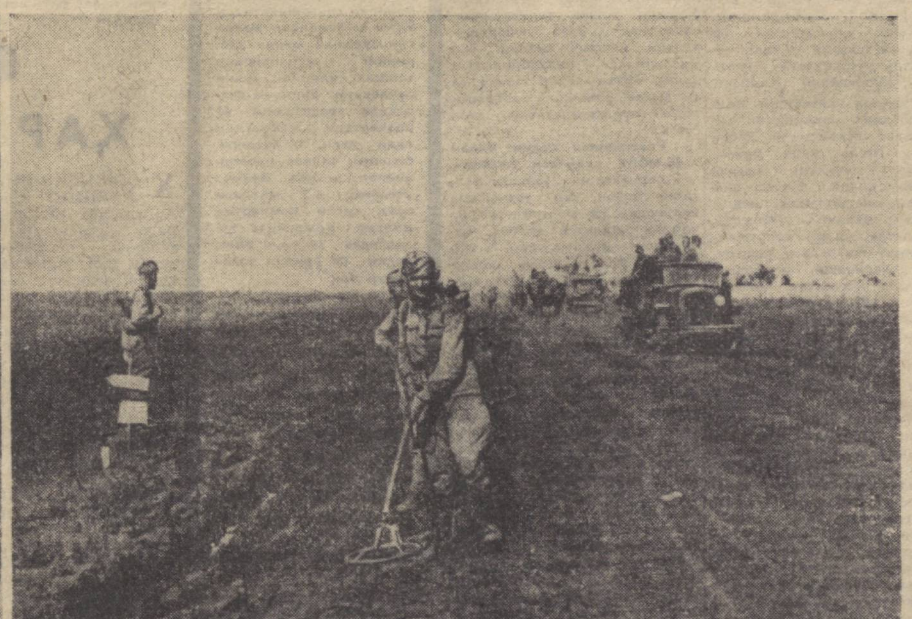

Сапёрлар Белгород — Харьков тош йўлига душман кўмиб кетган миналарни зарарсизлантирмоқдалар.
ТАССнинг собиқ ҳарбий фотомухбири И. Озерский фотоси.

Футбол

1300-ТЎП

• «СПАРТАК» ПЕШҚАДАМЛИКНИ БИРОВГА БЕРМОҚЧИ ЭМАС • ЧЕМПИОН ЯНА БИР ОЧКО ЙЎҚОТДИ. • АРМАН ВА КУТАИСИЛИК ГРУЗИН ФУТБОЛЧИЛАРИНИНГ ИШИ ЮРИШМАЯПТИ. • АУТСАЙДЕР ПШЕНИЧНИКОВ ДАРВОЗАСИГА НУЛ ТОПДИ.

Биринчи давра ўйинлари охирига яқинлашган сари футбол майдонларидаги кураш тобора кескин тус олмоқда. Шундай бўлиши ҳам табиий. Чунки XXX юбилеи чемпионати муҳташам биносининг пойдевори биринчи даврада қуйилади-да. Пойдевор мустаҳкам бўлса, иморат ҳам маҳкам туришини ҳамма командалар яхши биладилар. Якунланган 16-турда «қуруқ» ҳисоб (0:0)нинг бўлмаганлиги ҳам буни яна бир бор тасдиқлайди: Спартакчи Ҳусаиновнинг «Крылья Советов» командаси дарвозасига урган ягона тўпи москваликларни биринчи ўринда янада мустаҳкамлаб қўйди. Тбилисидаги учрашувда динамочи Хурцилава ҳисобни очди. Бу Грузия футболчиларининг мамлакат чемпионатидаги 1300-тўпи эди. Украиналик динамочи Пузач жавоб тўпи уриб, ҳисобни тенглаштирди. Шундай қилиб, чемпион яна бир очко йўқотиб, битта ортиқ ўйин ўтказгани ҳолда, «Спартак»дан 2 очко орқада қолди. Бокулик футболчилар уз майдонларида Москванинг «Динамо» командаси устидан 2:1 ҳисобида ғалабага эришдилар. Ростовнинг армия футболчилари «Зенит» дарвозасига учта тўп киритиб, уз дарвозаларидан фақат битта тўп ўтказдилар. Москванинг икки командаси — «Локомотив» билан «Торпедо» ўртасидаги учрашувда ҳар иккала дарвозабон ҳам турдан биттадан тўп чиқариб олди. Луганскдаги «Заря» — «Қайрат» учрашуви ҳам худди шу ҳисобда (1:1) тугади. «Торпедо» (Кутаиси) ва «Арарат» футболчиларининг омади келмаяпти. Уларга ўз уйларидаги деворлар ҳам ёрдам бермай қўйди. Минсклик динамочилар грузин футболчиларини бир марта, одессалик қора-денгизчилар эса арман футболчиларини икки марта ўйинни марказдан бошлашга мажбур қилдилар. Кировободда бўлган учрашув ҳам кутилмаган натижа билан тугади: динамочилар ҳимоя чизиғи энг кучли ҳисобланган ЦСКА командаси дарвозасини ҳимоя қилаётган Пшеничниковни доғда қолдирдилар. Улар киритган ягона тўпга армия футболчилари жавоб беролмадилар. Турдаги энг йирик ҳисоб Донецкда юз берди. Узбекистонлик футболчилар «Шахтёр» дарвозасини бирор марта ҳам нишонга ололмаганлари ҳолда ўз дарвозаларига учта тўпни қўйиб юбордилар. Тўпларни «Шахтёр»нинг ҳужумчилари — Евсеенко, Базилевич ва Огирчуклар киритди. Ғалаба Донецк футболчиларини 10-ўриндан 7-ўринга кўтариб, ҳамшаҳарларимизни 13-ўриндан 15-ўринга тушириб қўйди. Олти марта кетма-кет ғалабага эришган дублер составимизнинг ҳам бу сафар омади келмади. Улар 0:2 ҳисобида майдон эгаларидан мағлубиятга учрадилар. Энди турнир жадвалига бир назар ташланг.

Командалар	Ў.	Т.	О
«Спартак»	16	29.12	26
«Динамо» К.	17	21.11	24
«Динамо» Тб.	16	12.5	20
«Торпедо» М	16	25.16	19
«Динамо» Мн	16	14.9	19
«Локомотив»	16	15.10	19
«Шахтёр»	16	14.13	17
«Зенит»	16	15.16	17
«Нефтчи»	16	14.12	16
ЦСКА	16	14.14	16
«Черноморец»	16	18.19	16
«Кр. Советов»	16	12.12	15
«Заря»	17	9.17	15
СКА	16	20.23	14
«Пахтакор»	16	16.23	14
«Қайрат»	16	13.16	13
«Динамо» М	17	17.21	13
«Арарат»	16	12.19	11
«Торпедо» Кт.	17	13.24	11
«Динамо» Кд.	16	6.17	[illegible]

Мусобақалар жадвалига [illegible] ташласак, «Пахтакор» [illegible] «Қайрат» ана-уна эгиза[illegible] латади. Навбатдаги тур[illegible] ҳам улар ўзаро ўрин[illegible] лар. Пахтакорчилар [illegible] «Заря» билан, қозоқ футболчилари эса Донецкда «Шахтёр» билан куч синашадилар. Сабр қилиб турайлик-чи, натижа қандай бўлар экан.

А. МАЪЗУМОВ.

ИЛҒОР ТАЖРИБАЛАРНИ МАМЛАКАТ МАКТАБЛАРИГА КЕНГ ЁЙЙЛИК

БУТУНИТТИФОҚ ЎҚИТУВЧИЛАР СЪЕЗДИ

3 июлда Бутуниттифоқ ўқитувчилар съездида ўнта секция ишлади. «Умумий ўрта таълим мактабларининг аҳволи ва уларнинг ишини янада яхшилаш тадбирлари тўғрисида» СССР маориф министри М. А. Прокофьев докладини муҳокама қилиш давом эттирилди. Ўрта мактаб устави лойиҳаси тўғрисида таълим-тарбия процессини, бошланғич таълимни, меҳнат тарбиясини, халқ маорифини уюштириш ва унга раҳбарлик, ўқитувчилар тайёрлаш масалалари ва бошқа проблемалар юзасидан фикрлашиб олинди.

Совет мактаби уставининг лойиҳаси, деди СССР маориф министрининг ўринбосари **М. И. Кондаков**, мактаб қурилишининг, таълим ва тарбияни ташкил этишнинг энг муҳим принципларини белгилаб беришда шубҳасиз жиддий аҳамиятга эгадир.

Устав лойиҳаси бўйича тузилган секцияда Куйбишев область маориф бўлимининг мудири **Д. Д. Зуев**, Олмаотадаги 25-мактаб директори **А. Е. Селицкий**, Озарбайжон маориф министрининг ўринбосари **Р. А. Балаян**, Москва область маориф бўлимининг мудири **Л. С. Андреева** ва халқ маорифининг бошқа ходимлари ҳозирги ягона умумтаълим, меҳнат, политехника мактабининг мақсади ва вазифаларининг таърифига доир таклифларни киритдилар. Сўзга чиққан ўртоқлар мактаб ишининг ғоявий-сиёсий йўналишига кўпроқ эътибор бериш зарурлигини таъкидлаб ўтдилар.

Халқ маорифини уюштириш ва унга раҳбарлик масаласи билан шуғулланувчи секцияни СССР маориф министрининг ўринбосари **К. Г. Ножко** очди. Ленинград шаҳар маориф бўлимининг мудири **Е. Г. Дувковский**нинг халқ маорифига раҳбарликнинг илмий савиясини ошириш тўғрисидаги фикр-мулоҳазалари қизиқиш билан тингланди.

Таълим-тарбия процессини қандай қилиб самаралироқ такомиллаштириш керак? Пойтахтнинг Фрунзе районидаги Пионерлар саройида юздан ортиқ делегат мана шу ўткир ва муҳим проблемани муҳокама қилди. Бу ерда бир қанча проблемалар юзасидан мунозаралар бўлиб ўтди.

Музокараларда СССР педагогика фанлари академиясининг вице-президенти **А. И. Маркушевич** Кировоград областидаги Павлиж ўрта мактабининг директори Социалистик Меҳнат Қаҳрамони **Г. А. Сухомлинский**, Резекне шаҳридаги (Латвия) 2-мактабнинг директори **И. И. Дубровский**, **В. Д. Гринева** (Молдавия), **А. П. Зиннер** (Қозоғистон) ва бошқа ўртоқлар сўзга чиқдилар.

В. И. Ленин номидаги Москва давлат педагогика институти ўқитувчи кадрлар манбаидир. Шунинг учун ҳам мамлакатимиз олий педагогика ўқув юртларидан келган съезд делегатлари шу ерда учрашдилар. Педагогика институтларининг ўқитувчилари ва профессорлари, ўқув юртларининг директорлари ва ректорлари ўқитувчилар тайёрлаш ва уларнинг малакасини ошириш секциясига тўпландилар.

Секция йиғилишида Киевдаги чет тиллар педагогика институтининг ректори **А. Г. Романовский**, Свердловск педагогика институтининг ректори **Е. Л. Шувалов** ва бошқалар сўзга чиқдилар. Озарбайжон педагогика институтининг ректори **Ш. С. Оғаев** педагогика таълимининг актуал масалалари тўғрисида ўткир ва қизиқарли нутқ сўзлади.

Яхши ўқитувчи бўлмаса энг яхши программа ҳам яхши натижа бера олмайди, деб сўзини бошлади Тошкент педагогика институтининг ректори **Ш. Абдуллаев**. Ҳар бир лекция, ҳар бир семинар ўқитувчида ўз билимини чуқурлаштиришга, билим доирасини кенгайтиришга интилишни кучайтириши лозим. Тажрибали ўқитувчини институтларда катта ўқитувчи сифатида ишга жалб этиш масаласини қўйиш вақти келди.

Съезднинг кечқурунги ялпи мажлисида Н. А. Прокофьев докладини муҳокама қилиш давом этди.

Украина ССР маориф министри **П. П. Удовиченко** республикада халқ маорифининг барқ уриб яшнаётганлиги ҳақида гапирди...

Минбарга СССР Фанлар академиясининг президенти **М. В. Келдиш** чиқади. Президент мактаб программаси фаннинг ҳаётимизга, практикага сингиб бораётган ғалабаларини акс эттириши кераклигини таъкидлаб ўтди. У факультатив машғулотларини кенгайтириш ва ёшларга ўзларининг ижодий қобилиятларини намоён қилишга ёрдам берадиган тўгаракларни тузиш зарур, деб ҳисоблайди.

Бутуниттифоқ «Билим» жамияти правлениесининг раиси академик **И. И. Артоболевский** Бутуниттифоқ «Билим» жамияти правлениеси президиумининг съезд иштирокчиларига табрикномасини ўқиб берди.

Сарой гумбазлари узра фанфарлардан ҳамиша навқирон қўшиқ садолари янгради. Пойтахт пионерлари ва мактаб ўқувчилари съезд делегатларини табриклаш учун келдилар.

Қирғизистондаги Афлотун мактабининг ўқитувчиси **А. А**[illegible]**лова**, Латвия ССРдан Рига [illegible] маориф бўлимининг [illegible] **Упиннек**, Новокуйбы[illegible]ридаги 15-ўрта мак[illegible] ший пионер вожатий [illegible] **новалова** ва бошқал[illegible] деб ҳисоб[illegible]дилар.

Ўқитувчилар съез[illegible] рини Германия Бир[illegible] листик партияси М[illegible] тетининг аъзоси, Ге[illegible] кратик Республикас[illegible] фи министри М[illegible] риклади.

Польша металлургия саноати тараққий этмоқда

Франция Компартияси халқ манфаатини доимо ҳимоя қилади

Америка — Сайгон босқинчиларининг кароқчиларча ҳужуми

Турли мамлакатларда

ВИЗИТ ТУГАДИ

ҚОҲИРА, 2 июль. (ТАСС). Жанубий Яман Халқ Республикаси президенти Кахтан Ашшаъбий Бирлашган Араб Республикасига қилган 6 кунлик расмий визитини тамомлаб бугун Бағдодга жўнаб кетди. Жанубий Яман Халқ Республикасининг президентини Қоҳира аэродромида Бирлашган Араб Республикасининг президенти Жамол Абдул Носир ва Бирлашган Араб Республикаси ҳукуматининг аъзолари кузатиб қўйдилар.

Ашшаъбий Бирлашган Араб Республикасида бўлган вақтида президент Носир ва бошқа расмий кишилар билан музокаралар олиб борди. Музокараларда Исроилнинг Араб давлатларига қарши агрессияси давом этаётган пайтда Яқин Шарқдаги аҳвол муҳокама қилинди.

Президент Ашшаъбий Бағдодда Ироқ президенти Абдил Раҳмон Ориф билан музокаралар олиб боради.

ЮСТИЦИЯ МИНИСТРЛИГИНИНГ ҲИМОЯСИ ОСТИДА

ВАШИНГТОН, 3 июль. (ТАСС). АҚШ юстиция министри Р. Кларк, министрликнинг фикрича, АҚШ Коммунистик партиясининг Нью-Жерси, Луизиана ва Индиана штатларидаги ташкилотларнинг раҳбарлари бўлган етти америкалик гражданнинг «Сиёсий ишончга» сазовор ёки сазовормаслигини текшириб кўришни «қўпорувчилик фаолияти устидан контроллик қилувчи бошқарма»га таклиф қилди.

Юстиция министрлиги реакцион Маккарен қонуни асосида тузилган «қўпорувчилик фаолияти устидан контроллик қилувчи бошқарма»ни қутқариб қолиш учун шундай қилди. Бултур жамоатчиликнинг тазйиқи остида АҚШ сенати агар бу бошқарма бир йил давомида битта ҳам топшириқ олмаса, уни тугатиш лозим, деган қарор қабул қилган эди.

ЛОНДОН СУДИНИНГ ҚАРОРИ

ЛОНДОН, 2 июль. (ТАСС). Негрлар раҳбари доктор Мартин Лютер Кингни ўлдиришда айбланаётган Жеймс Эрл Рейни Америка маъмурлари қўлига топшириш тўғрисида бугун Лондон [illegible] қарор қабул қилди.

КАМБОДЖАГА ҚАРШИ ЯНГИ ИҒВОГАРЛИКЛАР

ПНОМПЕНЬ. (ТАСС). 29 июнда Америка — Сайгон авиациясининг икки вертолёти Камбоджанинг Компонг-Трабек округида ҳаво чегараларини бузиб кириб, чегарадан 800 метр нарида дала ишлари билан банд бўлган бир группа Камбоджа деҳқонларини ўққа тутди. Ўққа тутиш натижасида 12 киши ўлдирилди, шулардан учтаси аёллар, олти киши ярадор қилинди.

Камбоджада контрол ва кузатиш халқаро комиссиясининг аъзолари, дипломатик корпус вакиллари ва чет эл журналистлари Америка — Сайгон босқинчиларининг кароқчиларча ҳужум қилган жойига жўнаб кетдилар.

КИТОБЛАР ОЛАМИДА

«БОЛГАРИЯ»

Яқинда «Ўзбекистон» нашриёти томонидан чиқарилган китоб ана шундай деб аталади. Уни халқаро темаларда қалам тебратиб келаётган журналист, Болгария Халқ Республикаси бўйича мутахассис М. Б. Ицковский ёзган. М. Б. Ицковскийнинг бу янги асари қардош Болгарияга бағишланган ва Совет Ўзбекистони билан бу социалистик мамлакат ўртасидаги дўстлик алоқаларининг ривожланаётгани тўғрисида ҳикоя қилувчи республикада биринчи китобдир.

Бошқа мамлакатларга саёҳат қилиш кишида янги-янги таассуротлар туғдиради. Айниқса қардош социалистик мамлакатларга қилинган саёҳатлар кишининг у ёки бу мамлакат тўғрисидаги билим доирасини оширишга кўмаклашади. Қардош халқларнинг ҳаётини диққат билан ўрганиш, янги жамият қуриш методлари, миллий проблемалар, у ёки бу халқнинг турмуши бизнинг совет кишиларининг диққатини доимо жалб қилиб келмоқда. Шунинг учун ҳам М. Б. Ицковскийнинг мазкур китоби ўзбек китобхонлари томонидан қизғин кутиб олиниши шубҳасиздир.

Китоб 13 та унча катта бўлмаган бобдан иборатдир. Ҳар битта бобда Болқондаги бу қадимий славян давлатининг фожиаларга бой ўтмиши ёки социалистик Болгариянинг замонавий экономикаси ва маданияти қандай равнақ топаётгани тўғрисидаги қизиқарли ҳикояларни ўқийсиз.

Бу ўринда китобнинг айрим боблари мазмунини ҳикоя қилиб ўтиришнинг ҳожати йўқ. Шуни қайд қилиш керакки, китобхон асарни мутолаа қилиб, болгар давлатининг машаққатли, қаҳрамонона тарихи тўғрисида, мамлакатда халқ ҳокимияти йилларида юз берган революцион ўзгаришлар тўғрисида, янги ҳаёт қураётган ажойиб кишилар тўғрисида тўла тасаввурга эга бўладилар.

Китобда Совет — Болгария дўстона муносабатларининг қандай ривожланаётганига анчагина ўрин берилган. Автор Болгария славян давлати доимо Россияга нигоҳ ташлаб келгани, иккала мамлакат халқларининг бир-бирига самимийлиги, уларнинг бир-бири билан қардошларча иттифоқдош бўлиб қолганлигини ишонарли очиб бера олган.

Совет — Болгар дўстлиги — ҳаракатдаги пролетар интернационализмидир. Бу дўстлик чинакам қардошларча ўзаро муносабатларнинг, кичик ва катта мамлакатлар ўртасидаги тўла тенг ҳуқуқли муносабатларнинг намунасидир. Автор йил сайин мустаҳкамланиб ва кенгайиб бораётган совет — болгар сиёсий, иқтисодий ва маданий ҳамкорлигини қизиқарли фактлар билан исботлаб беради.

Совет Иттифоқи ва Болгария ўртасидаги қардошларча муносабатларнинг мустаҳкамланишига социалистик Ўзбекистон қўшаётган бебаҳо ҳисса тўғрисида ҳам китобда анча муфассал ҳикоя қилинади. Автор ўзбек ва болгар халқларининг дўстлиги қандай бошланганидан тортиб, то шу кунгача улар ўртасида анъанага айланиб қолган қардошларча алоқаларни кенг ёритишга интилади. Масалан, Ўзбекистон ССР Марказий Давлат архивида топилган ва ҳали кўпчиликка маълум бўлмаган битта ҳужжат — 1929 йил 15 июлда Ўзбекистондан София турмасининг сиёсий маҳбусларига жўнатилган хат китобхонда жуда катта қизиқиш туғдирса керак. Бу хатда, жумладан, шундай дейилади: «Қадрли ўртоқлар! Ўзбекистон ССР Советлари қошидаги 46-МОПР ячейкаси сизларга узоқ Ўзбекистондан ўзининг революцион саломларини йўллайди...

Ўртоқлар, азиз биродарлар, сизлар қийинчиликни бошдан кечираётганликларингизни биламиз. Бироқ, шуни унутмангки, сизларнинг орқангизда энг кучли дўстингиз — кўп миллионли қизиллар — МОПР турибди. Ўзбек республикасининг Советлари Марказий Ижроия Комитети қошидаги бизнинг ячейкамиз сизларга мазкур мактубни жўнатиб ва 100 сўм пул юбораётиб, биринчи имконият туғилиши биланоқ қандай яшаётганликларингизни ёзиб юборишингизни илтимос қилади. Биз сизларнинг оилаларингизга доимо ёрдам бериб туриш ва бу билан уларнинг эҳтиёжларини енгиллаштиришга тайёрмиз.

Революцион салом билан 46-МОПР ячейкаси бюроси».

Ўзбекистоннинг қардош Болгария билан ҳар томонлама иқтисодий ва маданий алоқаларини тараннум этувчи қизиқарли маълумотлар ҳам бор. Бу ўринда ўзаро саноат ускуналари айирбошлаш, халқ истеъмол моллари савдосотиғи, ишлаб чиқариш-техника, илмий тажрибалар айирбошлаш, айрим илғорлар, бригадалар, цехлар, корхоналар ва ҳатто Ўзбекистон ҳамда Болгария областлари ўртасида социалистик мусобақанинг пайдо бўлиши каби фактлар диққатга сазовордир.

Ўтган йили бир группа совет журналистлари билан биргаликда қардош Болгарияда бўлган эдим. Болгар ишчилари, кооператив аъзолари, журналистлари билан жуда кўп қизиқарли, тўлқинлантирувчи учрашувларда қатнашдим. Биз истеъдодли, меҳнатсевар, меҳмондўст халқнинг мафтуни бўлдик. М. Б. Ицковскийнинг китобини ўқиб эса ана шу ажойиб мамлакатда яна бир марта саёҳат қилгандай, болгар дўстларимизнинг самимий қўл олишувларини ҳис қилгандай бўласан киши.

Ч. АБУТОЛИПОВ,
тарих фанлари кандидати.

МЕКСИКА ПОЙТАХТИ навбатдаги олимпиада ўйинларига тайёргарлик кўрмоқда. Мехикодаги барча спорт иншоотлари тартибга келтирилаётир, янги иншоотлар қурилаётир. Суратда: Акапулькодаги сузиш клуби. ТАСС фотохроникаси.

ФРАНЦИЯ КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ ПЛЕНУМИ ОЛДИДАН

ПАРИЖ, 3 июль. (ТАСС). Бу ерда эълон қилинганига қараганда, 8-9 июлда Франция Коммунистик партияси Марказий Комитетининг пленуми ўтказилади. Пленум қатнашчилари сиёсий аҳвол ва партиянинг вазифалари тўғрисида Франция Коммунистик партияси бош секретари Вальдек Рошенинг докладини тинглайдилар ва муҳокама қиладилар.

ВАЛЬДЕК РОШЕНИНГ АЙТГАНЛАРИ

ПАРИЖ, (ТАСС). Франция Компартиясининг бош секретари Вальдек Роше Франция радиоси ва телевидениеси орқали нутқ сўзлаб, «Сўл партиялар мамлакат ҳаётида ҳамон муҳим ўринни эгаллаб келмоқдалар, Коммунистик партия якка ҳокимият режимига қарши оппозициянинг зўр кучи бўлганлигича қолмоқда», деди. В. Роше ҳукмрон коалиция миллат мажлисидаги ўринлар сони жиҳатидан катта кўпчиликка эришган бўлса-да, лекин аҳолининг кўпчилигини ташкил қилмайди, чунки сайловнинг биринчи даврасида овозларнинг 45 процентдан камроғини олди деди. У айтдики, башарти сайлов пропорционал система бўйича ўтганида 4,5 миллион овоз олган Компартия миллат мажлисида ҳозиргидек 34 ўрин эмас, балки 94 ўринни олган бўлур эди.

В. Роше Коммунистик партия меҳнаткашлар ва халқ оммаси манфаатларини ҳимоя қилишга, демократик эркинликларни ҳимоя қилишга, ишчи ва демократик кучлар иттифоқи учун ҳар қачонгидан кўра янада активроқ ҳаракат қилишга аҳд қилганлигини таъкидлаб ўтди.

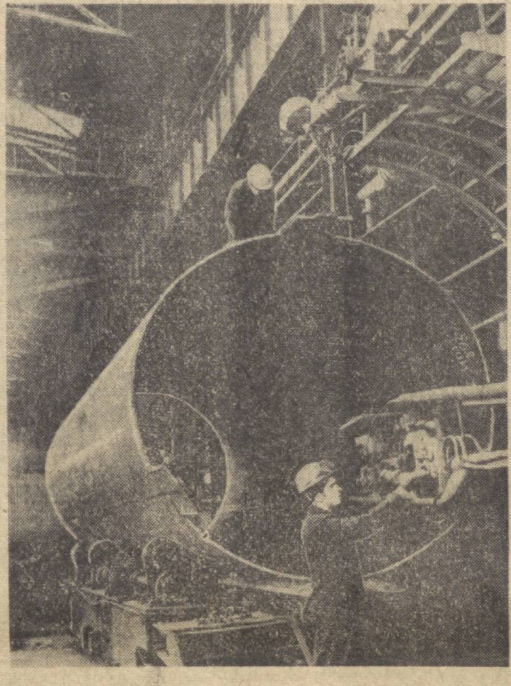

Катовицадаги «Феррум» металлургия заводи Польшанинг катта диаметрдаги трубалар чиқарадиган ва экспорт қиладиган якка-ю ягона корхонасидир. Бу ерда тайёрланган трубалар «Дўстлик» нефтепроводи ва бошқа кўпгина янги газопроводлар ҳамда водопроводлар қурилишида кенг фойдаланилди. Завод ишлаб чиқараётган маҳсулотнинг анчагина қисмини Совет Иттифоқи сотиб олмоқда. Суратда: корхона цехларидан бирида. ЦАФ—ТАСС фотоси.

ҲАР ТЎҒРИДА

ХОТИН-ҚИЗ ИНЖЕНЕРЛАРНИНГ 1967 йили Англиядаги Кембридж шаҳрида ўтказилган иккинчи халқаро конференциясида турли мамлакатларда хотин-қиз инженерлар сонига нисбатан қанчадан эркак инженер тўғри келишини кўрсатувчи рақамлар эълон қилинди. Жумладан, Совет Иттифоқида ҳар бир хотин-қиз инженерга нисбатан 3, Филиппинда — 40, Францияда — 50, Швецияда — 60, АҚШда — 130, Буюк Британияда — 300, Японияда — 400, Ҳиндистонда — 500, Канадада — 500, Жанубий Африкада эса 4000 эркак инженер тўғри келаркан. Кўриниб турибдики, Совет Иттифоқида хотин-қизлар бу соҳада ҳам эркаклар билан анча тенг ҳуқуқлидир.

ТИМСОҲ ФЕРМАЛАРИ янгилик бўлмай қолди. Кубада, АҚШнинг Флорида штатида ва бошқа бир қанча жойларда бундай фермалар кўпдан бери мавжуд. Бироқ, Жанубий Африкада (Мозамбик билан чегарадош Шимолий Зулулендда)ги Ндума заповедпигида, тахмин қилишларича, кам учрайдиган тимсоҳлар фермаси ташкил этилибди. Бу ерда тимсоҳ тухумини йиғиб, инкубаторда очириларкан ва кейин тимсоҳчаларни қўйиб юборишаркан. Бунинг сабаби Африкада тимсоҳлар кескин камайиб кетаётганлигидир.

Тимсоҳ тухуми йиғилаётганда у қандай ҳолатда топилганлигини билдирадиган белги қўйиларкан. Тухум Фаренгейт бўйича 80 градусдан 95 градусгача иссиқликда очирилади. Ҳозиргача 210 та инкубатор «тимсоҳчаси» Сент-Люсия кўлига ва Ндума заповедпигидаги дарёга қўйиб юборилди.

НЬЮ-ЙОРКДАГИ банклардан бирида темир сандиқ ва кассаларни қўриқлаш учун «қурбақалар»дан фойдаланишмоқчи. Банкнинг барча хизматчилари нозик металл пленкалари сочадиган махсус пистолетлар билан қуроллантирилади. «Чақирилмаган ҳожатманд»га қараб ўқ узилганда банкнинг турли бурчакларига жойлаштирилган қурбақалар «жонланиб», ана шу ҳожатманд томонга қараб сакраша бошлайди. Айни пайтда улар бир метргача баландликка сакрайдилар. «Қурбақа» рақибининг танасига тегиши билан суюқлик модда сачратиб, уни хушидан кетказади. Металл «қурбақа»ларни тайёрлаб чиқараётган фирма ҳозир банкнинг барча бурчакларига жойлашиб олган қурбақаларнинг биттагина тури ўғриларда жуда ғалати таассурот қолдирса керак, деб таъкидлайди. Бироқ, айрим кишиларнинг тахмин қилишларича, Американинг юқори малакали ўғрилари қоровул «қурбақа»ларни бир ёқли қила оладиган бирорта магнитли «лайлак» конструкциясини ишлаб чиқсалар ажаб эмас.

ОБ-ХАВО

Бугун кундузи Ўзбекистоннинг ҳамма районларида ҳаво очиқ бўлади. Кучсиз шамол эсади. 36—41 даража иссиқ бўлади.

Тошкентда ҳаво очиқ бўлиб, кучсиз шамол эсади. Ҳарорат 37—39 даражага етади.

ХРОНИКА

СССР Олий Совети Президиуми ўртоқ Николай Владимирович Тимофеевни СССР ўрмон ва ёғочсозлик саноати министри қилиб тайинлади.

• • •

СССР Олий Совети Президиуми ўртоқ Константин Иванович Галаншинни СССР целлюлоза-қоғоз саноати министри қилиб тайинлади.

АЖОЙИБОТЛАР

Бошқа сайёраларда ҳаёт борми?

Бизнинг Галактикамизда тахминан юз минг миллионтадан кўпроқ юлдузлар бор. Уларнинг орасида Қуёшга ўхшайдиганлари ҳам кўп. Шу сабабли бошқа планеталарнинг баъзиларида [illegible] ҳаёт мавжуд бўлиб, у ерда ҳам маданият [illegible]ожланган бўлиши мумкин. Чунки, у юлдуз[illegible] кўпчилиги бизнинг Қуёшимиздан ҳам [illegible] пайдо бўлган. Шу сабабли у юлдузларда бизнинг Еримиздагига нисбатан анча ривожланган цивилизация бўлиши эҳтимолдан холи эмас.

Шу пайтга қадар биз коинотдаги бошқа жисмлардан бирор-бир сигнал олиб, улар билан алоқа ўрната олганимиз йўқ. Олимлар шундай кун келади, деб айтмоқдалар. Эҳтимол бошқа бирор планетада тараққиёт бизнинг Еримизга нисбатан юксалган бўлиб, улар биздан хабар топиб Еримизга сигнал бериб қолишлари ҳам мумкин.

Наҳанг касал бўладими?

Кейинги йилларда кўп мамлакатларнинг олимлари наҳанг балиқларнинг қандай касалларга дучор бўлишини ўрганмоқдалар. Наҳанг инсон қандай касалларга мубтало бўлса, ўшанақа касалликлар билан оғриши аниқланди. Масалан, наҳанг балиқларнинг кўпчилиги ангина, ўпка шамоллаш, плеврит, жигар касали, буйракда тош қолиш ва шу каби касалликларга дучор бўлар экан. Ҳар 8-10 наҳангдан биттасининг тиши тушган ёки инфаркт миокарда билан оғриган бўлар экан. Шунингдек, уларда рак касаллари борлиги ҳам аниқланди.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

РАДИО БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

8.25 — Халқ қўшиқлари, 9.30 — Симфоник куйлар, 9.50 — Халқаро мавзуларда суҳбат (тожикча), 11.15 — Ўзбекистон Компартияси ҳақидаги виставкадан репортаж (русча), 11.25 — Куйлардан — қўшиқларга, 12.15 — «Замондошларимиз», 13.30 — Чет эл эстрадаси куйлари, 16.10 — Музикали соат, 16.50 — «Правда» газетасининг обзори, 17.00 — Татар куйлари, 18.00 — Коммунистик аҳлоқ ва тарбия мавзуларида эшиттириш, 18.10 — Нодир ёзувлар, 19.20 — Ўзбек чолғу куйлари, 20.00 — «Узбекистан индустриальный» радиожурнали, 20.30 — Концерт (русча), 21.00 — Халқаро мавзуларда суҳбат, 21.10 — Кечки концерт, 22.20 — Қувноқ концерт, 22.40 — Филология фанлари кандидати А. Хўжааҳмедовнинг «Навоий ва Мулла Нафас» деган суҳбати, 23.15 — Кечки концерт.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

17.55 — **Кўрсатишлар программаси.**

Рус тилида: 18.00 — **Хунук ўрдакча** (мультфильм), 18.20 — **Телеянгиликлар,** 18.35 — **Инсон ва қонун,** 19.00 — **Меҳмондўст Анатолия** (ҳужжатли фильм), 19.20 — **Ажойиб кайфият.** Концерт, 20.00 — **Кўрсатишлар программаси.**

Ўзбек тилида: 20.05 — **Телеянгиликлар,** 20.20 — **Навоий элларда ва дилларда,** 21.10 — **Илғор ғаллакорларга тенглашинг!** 21.30 — **Амалга ошмаган дуэль** (бадиий фильм).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

13.00 дан — **Москва кўрсатади.**

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

18.00 — **Ўқув эшиттиришлари программаси. Инглиз тилидан якунловчи машғулот** (студентлар учун), 18.30 — **Тарих** (рус тилида), 19.00 — **Математика.**

20.00 дан — **Москва кўрсатади.**

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

Ўзбек тилида: 20.00 — **Спорт оти** (телефильм).

Рус тилида: 20.20 — **Бақа малика** (мультфильм), 21.00 — **Кинокамера айблайди** (ҳужжатли фильм), 21.45 — **Мафтун сайёҳ** (телеспектакль).

ТЕАТР

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 5|VII да **Жон қизлар** 6|VII да **Тошболта ошиқ,** 7|VII да **Ёшликда берган кўнгил.**

КИНО

Сангам — САНЪАТ САРОЙИ (эрталаб соат 11 ярим, кундуз 4 ва кеч 8 да).

Каниют ғорининг сири — «ЧАЙКА» «ЎЗБЕКИСТОН», «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ», «ВОСТОК», (кундуз ва кечқурун). НАВОИЙ номли (кундуз соат 3.20 ва кеч соат 8.20 минутда, ўзбек тилида).

Капрал револьвери — НАВОИЙ номли, «МОСКВА», Ғ. ҒУЛОМ номли (кундуз ва кечқурун).

Уста — жаллод — «ДРУЖБА» (кундуз ва кечқурун).

Виктор Чернишевнинг уч куни — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

ЁЗГИ БИНОДА

Қора автомобиль — НАВОИЙ номли.

Каниют ғорининг сири — «ФЕСТИВАЛЬ».

Уста жаллод — «ХИВА».

Мени топ — ТЕЛЬМАН номли

ЖАМБУЛ ОЗИҚ-ОВҚАТ ВА ЕНГИЛ САНОАТ ТЕХНОЛОГИЯСИ ИНСТИТУТИ

қуйидаги вакант вазифаларга 1968—1969 ўқув йилига

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Кафедра мудирлари: тери буюмлари технологияси (профессорлар, докторлар, фан кандидатлари);

катта ўқитувчилар, ўқитувчилар ва ассистентлар: КПСС тарихи, сиёсий иқтисод, фалсафа, тери-пойафзал ва жун саноати аппаратлари ва машиналари; озиқ-овқат аппаратлари ва машиналари; донни қайта ишлаш технологияси ва сақлаш аппаратлари; енгил ва озиқ-овқат саноатида техника хавфсизлиги; кўтариш-транспортлари қурилмалари ва машина деталлари; техник нормалаш; планлаштириш ва бошқаришнинг математик методлари; бошқаришнинг ва ташкил этишнинг илмий асослари; электротехника, иссиқлик техникаси; енгил саноат ишлаб чиқариш процесслари автомашинаси; озиқ-овқат ишлаб чиқариш процесслари автомашинаси; донни қайта ишлаш технологияси ва сақлаш аппаратлари; электронҳисоблаш машиналарида математик программалаш; жисмоний тарбия; макарон, кондитер ва новвойхона буюмлари технологияси; қурилиш ишлари; чизма геометрия ва графика, ноорганик химия.

Бошқа шаҳарлардан келган профессорлар, доцентлар (докторлар, фан кандидатлари) **турар-бой билан таъминланадилар.**

Конкурс муддати — 1968 йил 20 июлгача.

Ариза ва ҳужжатларни қуйидаги адрес бўйича ректор номига юборилсин: Жамбул шаҳар, Коммунистическая кўчаси, 58-уй.

ТОШКЕНТ ШАҲАР 2-СОН ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ

1968—69 ўқув йили учун

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Ўқиш 1 сентябрдан бошланади.

Билим юрти авиация саноати корхоналари учун қуйидаги мутахассисликлар бўйича юқори малакали ишчи кадрлар тайёрлайди: токарлар, фрезеровшчиклар, саноат маҳсулотларини йиғувчи слесарь-сборщчилар, слесарь-ремонтчилар, слесарь медниклар, слесарь-монтажчилар.

Билим юртига 8, 10-синф маълумотига эга бўлган 15-25 ёшдагилар қабул қилинади.

Ўқиш 1 йилдан 2 йилгача давом этади.

Ўқиш вақти иш стажига киради.

Ўқишга қабул қилинган ўқувчиларга машинасозлик техникумларининг 3-курси студентлари қаторида стипендия тўланади (23 сўм 50 т.), аълочиларга эса 25% миқдорида кўпроқ тўланади.

Билим юртига кирувчилар қабул комиссиясига қуйидаги ҳужжатларни топширадилар:

ариза, автобиография, етуклик аттестати ёки табель паспорт ёки метрика, ҳарбий ҳужжати ва 3х4 размерли 6 фотокарточка, турар жойидан справка, мактабдан олинган характеристика.

Адрес: Тошкент шаҳар, Усмон Юсупов кўчаси, Авиацион проезди, 10-уй (10-трамвайнинг «М. Горький» бекати, 10-троллейбус, автобуслар № 8, 10, 14).

ТОШКЕНТ ТЎҚИМАЧИЛИК ВА ЕНГИЛ САНОАТ ИНСТИТУТИ

Наманган шаҳридаги сиртқи ўқув-консультация пунктига

1968-69 ўқув йилига қуйидаги мутахассисларнинг биринчи курсига

СТУДЕНТЛАР

ҚАБУЛ ҚИЛАДИ:

Пахтани дастлабки ишлаш, пахта ва химёвий толаларни йигириш, ипак технологияси, тўқувчилик, тўқимачилик саноат корхоналарининг иқтисоди ва улар ишини ташкил этиш.

Аризалар 31 июлгача қабул қилинади.

Кириш имтиҳонлари 1 августдан 20 августгача

Ўқиш — 1 сентябрдан бошланади.

Қабул комиссияси Наманган Давлат педагогика институти биносида ҳужжат қабул қилади.

---

22 ШАҲАР ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ

1968—69 ўқув йили учун

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Ўқиш муддати 2 йил ва 1 йил

Билим юрти Тошкент қурилишларида ишлаш учун қуйидаги касблар бўйича малакали ишчилар тайёрлайди: бўёқчилар, сантехник-слесарлар, дурадгорлар, изоляцияловчилар, сувоқчилар, ғишт терувчилар.

Ўқишга 15-16 ёшдан 6-10 синф ҳажмида маълумоти бўлган ўқувчилар қабул қилинади.

Қабул қилинганлар ётоқхона, уч маҳал бепул овқат ҳамда кийим-кечак билан таъминланади.

Практика даврида ўқувчилар мукофот оладилар.

Қуйидаги ҳужжатлар топширилади:

маълумоти ҳақидаги ҳужжат, паспорт, туғилгани ҳақидаги гувоҳнома, турар жойидан справка, 6 фотосурат (3х4).

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Астрахан кўчаси, Полевой тупик, 12-уй (12 трамвай, 22 автобуснинг «Дегтярев», 5 трамвайнинг «Зеленый бозор» бекати).

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ — Центрального Комитета Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Министров Узбекской ССР

БИЗНИНГ АДРЕС ВА ТЕЛЕФОНЛАР: ТОШКЕНТ, «ПРАВДА ВОСТОКА» КЎЧАСИ № 26. Редактор — В36545. Редактор ўринбосарлари — В37914, В39323. Масъул секретарь — В34455. Масъул секретарь ўринбосарлари — В37283. Партия турмуши — В33469. Марксизм-ленинизм назариясини пропаганда қилиш — В31216. Халқаро ҳаёт — В37604. Коммунистик тарбия — В31455. Саноат, капитал қурилиш ва транспорт — В34780. Совет қурилиши — В33258. Қишлоқ хўжалиги — В37604. Адабиёт ва санъат — В32036, В37221. Фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — В34451. Маҳаллий ахборот ва спорт — В32347. Оммавий ишлар ва хатлар — В38679, В33553. Иллюстрация — В34524. Стенографистка — В37343. Корректура — В37162. Эълонлар — В38142. Коммутатор — В30249, В30250, В30251, В30252, В30253, В30254, В30255, В30256, В30257, В30258. ОБЛАСТЬ МУХБИРЛАРИ: Андижон 48—85. Бухоро 31—41. Қарши 3—08. Нукус 42—62. Самарқанд 31—972. Термиз 23—27. Фарғона 41—88. Урганч 34—55.

Б № 155. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бирлашган нашриётининг босмахонаси Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64633. Р. 08567.